

**Κοινοποίηση προς την Ε.Ε. του Σχεδίου Μέτρων
για την χονδρική εθνική αγορά διεθνούς περιαγωγής
σε δημόσια δίκτυα κινητής τηλεφωνίας (αγορά υπ.
αρ. 17, της Σύστασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής)
και Διεξαγωγή Εθνικής Δημόσιας Διαβούλευσης
αναφορικά με το ως άνω Σχέδιο Μέτρων, σύμφωνα
με τα Άρθρα 6 & 7 της Οδηγίας Πλαίσιο (Οδηγία
2002/21/ΕΚ)**

Δεκέμβριος, 2006

Μαρούσι

Πίνακας Περιεχομένων

1.Σύνοψη	5
2.Εισαγωγή	8
2.1.Στόχοι Βάσει του Νέου Κανονιστικού Πλαισίου Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών	8
2.2.Κανονιστικό Πλαίσιο	8
2.3.Η Διαδικασία της ΕΕΤΤ	10
2.4.Δημόσια Διαβούλευση.....	12
2.5.Διαβούλευση με την Επιτροπή της ΕΕ και τις ΕΡΑ των άλλων Κρατών Μελών	12
2.6.Δομή του Κειμένου της Διαβούλευσης	13
3.Ορισμός Σχετικής Αγοράς.....	14
3.1.Ιστορικό	14
3.2.Πεδίο Εξέτασης.....	16
3.3.Η Δομή της Αγοράς	17
3.3.1. Φύση της χονδρικής διεθνούς περιαγωγής	17
3.3.2. Πάροχοι χονδρικής διεθνούς περιαγωγής.....	18
3.3.3. Συμφωνίες Χονδρικής Διεθνούς Περιαγωγής	19
3.3.4. Επιλογή επισκεπτόμενου δικτύου (visited network)	21
3.3.5. Τιμολόγηση υπηρεσιών χονδρικής διεθνούς περιαγωγής.....	22
3.3.6. Ροές πληρωμών.....	24
3.3.7. Μέγεθος αγοράς.....	27
3.4.Ορισμός Χονδρικής Αγοράς.....	30
3.4.1. Σχετική Αγορά Προϊόντων	30
3.4.2. Εξέταση της χονδρικής διεθνούς περιαγωγής ως μια συνολική αγορά	31
3.4.3. Υποκαταστασιμότητα της χονδρικής πρόσβασης/ εκκίνησης κλήσεων σε κινητά δίκτυα με την χονδρική διεθνή περιαγωγή	34
3.4.4. Εξέταση εάν η υπό εξέταση αγορά αποτελεί μια ενιαία πολυ-δικτυακή αγορά ή πολλαπλές μεμονωμένες αγορές ανά δίκτυο	37
3.4.5. Γεωγραφική Αγορά.....	39
3.4.6. Αρχικά Συμπεράσματα	40
4.Ανάλυση Αγοράς.....	41
4.1.Ιστορικό	41
4.2.Ατομική Δεσπόζουσα Θέση.....	42
4.2.1. Κοινοτικό Δίκαιο	42
4.2.2. Αρχική Άποψη για την Ατομική Δεσπόζουσα Θέση.....	44
4.3.Συλλογική Δεσπόζουσα Θέση	46
4.3.1. Αρχική άποψη για την Κοινή ή Συλλογική Δεσπόζουσα Θέση	46
4.3.1.1. Συγκέντρωση της Αγοράς	49

4.3.1.2.	Κίνητρα/ Δυνατότητα Συντονισμού Ανταγωνιστικών Ενεργειών	49
4.3.1.3.	Διαφάνεια της αγοράς	54
4.3.1.4.	Η ανάγκη ύπαρξης ενός ‘Αποτρεπτικού Μηχανισμού’	55
4.3.1.5.	Υφιστάμενος και Δυνητικός Ανταγωνισμός	55
4.3.1.6.	Αντισταθμιστική αγοραστική ισχύς	56
4.3.1.7.	Αρχικά Συμπεράσματα αναφορικά με τη Συλλογική Δεσπόζουσα Θέση	57
4.3.2.	Συμπεράσματα Αναφορικά με την Ανάλυση Αγοράς	58
5.	Ερωτήσεις Διαβούλευσης Αναφορικά με τον Ορισμό και την Ανάλυση της Αγοράς.....	59

Πρόλογος

Στην παρούσα Κοινοποίηση παρουσιάζεται το Σχέδιο Μέτρων, σχετικά με τον ορισμό, την ανάλυση της αγοράς χονδρικής διεθνούς περιαγωγής σε δημόσια δίκτυα κινητής τηλεφωνίας. Ειδικότερα:

- **1^ο Κεφάλαιο – Σύνοψη:** Στο πρώτο εισαγωγικό κεφάλαιο της παρούσας Κοινοποίησης παρατίθενται τα στάδια της διαδικασίας ανάλυσης αγορών της ΕΕΤΤ καθώς επίσης και μια περίληψη του Σχεδίου Μέτρων της ΕΕΤΤ αναφορικά με την αγορά χονδρικής διεθνούς περιαγωγής σε δημόσια δίκτυα κινητής τηλεφωνίας.
- **2, 3^ο 4^ο Κεφάλαιο – Σχέδιο Μέτρων:** Στο δεύτερο κεφάλαιο της παρούσας Κοινοποίησης συμπεριλαμβάνεται το αναλυτικό Σχέδιο Μέτρων της ΕΕΤΤ αναφορικά με την αγορά χονδρικής διεθνούς περιαγωγής σε δημόσια δίκτυα κινητής τηλεφωνίας. Ειδικότερα, παρατίθενται οι τελικές θέσεις της ΕΕΤΤ αναφορικά με τον ορισμό και την ανάλυση της αγοράς χονδρικής διεθνούς περιαγωγής σε δημόσια δίκτυα κινητής τηλεφωνίας, καθώς επίσης και οι ερωτήσεις για την εθνική Δημόσια Διαβούλευση.

1. Σύνοψη

Διαδικασία Ανάλυσης Αγορών

Η ΕΕΤΤ διεξάγει εθνική δημόσια διαβούλευση αναφορικά με τον ορισμό και την ανάλυση αναφορικά με την αγορά χονδρικής διεθνούς περιαγωγής σε δημόσια δίκτυα κινητής τηλεφωνίας, παράλληλα με την Κοινοποίηση του σχετικού Σχεδίου Μέτρων της αγοράς αυτής στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τη διαβούλευση με τις άλλες Ε.Ρ.Α. των άλλων κρατών μελών, από τις 14-12-2006 έως τις 26-01-2007.

Περίληψη Σχεδίου Μέτρων της ΕΕΤΤ αναφορικά με την αγορά χονδρικής διεθνούς περιαγωγής σε δημόσια δίκτυα κινητής τηλεφωνίας

Η παρούσα Κοινοποίηση παρουσιάζει τα αρχικά συμπεράσματα της ΕΕΤΤ αναφορικά με: (i) τον ορισμό της σχετικής αγοράς προϊόντων για τη χονδρική διεθνή περιαγωγή και (ii) την ύπαρξη ή μη ΣΙΑ στην ως άνω σχετική αγορά.

(I) Σχετική Αγορά

Η ΕΕΤΤ εξέτασε, σύμφωνα με τη «Σύσταση», το πεδίο της σχετικής αγοράς που περιγράφεται ως "χονδρική εθνική αγορά διεθνούς περιαγωγής σε δημόσια δίκτυα κινητής", όπως αυτό προκύπτει στην Ελλάδα. Κατά την άποψη της ΕΕΤΤ, η ως άνω σχετική χονδρική αγορά προϊόντων στην Ελλάδα μπορεί να οριστεί ότι έχει τα κάτωθι χαρακτηριστικά:

- Η σχετική αγορά προϊόντων περιλαμβάνει το πακέτο Υπηρεσιών Χονδρικής Διεθνούς Περιαγωγής που παρέχεται στους ΠΔΚ του εξωτερικού από τους ΠΔΚ που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα, και βάσει του οποίου οι συνδρομητές του ΠΔΚ του εξωτερικού (ήτοι οι ΠΔΚ που είναι αδειοδοτημένοι σε άλλες χώρες) δύνανται να χρησιμοποιούν υπηρεσίες φωνής και SMS κινητής τηλεφωνίας στην Ελλάδα. Η ΕΕΤΤ πιστεύει ότι οι προπληρωμένες υπηρεσίες και οι

υπηρεσίες με συμβόλαιο θα πρέπει να θεωρηθεί ότι ανήκουν στην ίδια σχετική αγορά προϊόντων. Επίσης πιστεύει ότι οι εξελιγμένες υπηρεσίες δεδομένων δεν είναι επαρκώς διαδεδομένες μεταξύ των χρηστών διεθνούς περιαγωγής, το οποίο σημαίνει ότι δεν μπορούν να αντληθούν σαφή συμπεράσματα σχετικά με την επίδρασή τους στην αγορά χονδρικής διεθνούς περιαγωγής. Σε κάθε περίπτωση, η ένταξη ή εξαίρεση των υπηρεσιών αυτών δεν μπορεί να έχει ουσιώδη επίδραση στα συμπεράσματα της ΕΕΤΤ που εκφράζονται στην ανάλυση της παρούσας αγοράς.

- Η σχετική αγορά προϊόντων δεν περιλαμβάνει πρόσθετες υπηρεσίες χονδρικής, όπως η εθνική περιαγωγή, η πρόσβαση σε Παρόχους Υπηρεσιών (“airtime”), ή η πρόσβαση σε MVNO, που δεν αποτελούν υποκατάστατα από την πλευρά της ζήτησης ή της προσφοράς για τη διεθνή περιαγωγή.
- Η σχετική αγορά προϊόντων είναι μια ενιαία αγορά που αποτελείται από τις σχετικές υπηρεσίες διεθνούς περιαγωγής που παρέχονται από όλους τους Παρόχους Δικτύων Κινητής («ΠΔΚ»).

Τέλος, η ΕΕΤΤ συμπεραίνει ότι η σχετική γεωγραφική αγορά για τη χονδρική διεθνή περιαγωγή είναι εθνική. Εκτός από τους όρους της άδειας και τις υποχρεώσεις ανάπτυξης των δικτύων τους σε εθνικό επίπεδο, οι ΠΔΚ προσφέρουν όλες τις υπηρεσίες τους με ουσιαστικά εθνικά ομοιογενείς εμπορικούς όρους.

(II) Ανάλυση Αγοράς

Τα αποτελέσματα της ανάλυσης της ΕΕΤΤ είναι ότι κανένας ΠΔΚ χωριστά δεν πρέπει επί του παρόντος να οριστεί ως πάροχος με ΣΙΑ στη σχετική αγορά, με βάση κυρίως τις ακόλουθες διαπιστώσεις:

- Κανένας ΠΔΚ δεν έχει μερίδιο της αγοράς άνω του 40% στη σχετική αγορά, (βάσει των εσόδων του) το οποίο αποτελεί συνήθως το ποσοστό

μεριδίου αγοράς που συνδέεται με την ελάχιστη απαίτηση για την ύπαρξη δεσπόζουσας θέσης βάσει της Υπόθεσης United Brands (και κάτω από το οποίο απαιτούνται εξαιρετικές συνθήκες για να δικαιολογήσουν τη διαπίστωση ατομικής δεσπόζουσας θέσης). Επιπλέον, ακόμη και στην περίπτωση που κάποιος πάροχος είχε μερίδιο αγοράς άνω του 40%, η υφιστάμενη διαφορά στα μερίδια αγοράς μεταξύ του παρόχου με το υψηλότερο μερίδιο αγοράς και του παρόχου με το δεύτερο μεγαλύτερο μερίδιο αγοράς δεν είναι σημαντική.

- Με σχετικούς όρους, κανένας ΠΔΚ δεν έχει σημαντική ανταγωνιστική απόσταση από τον πλησιέστερο ανταγωνιστή του όσον αφορά στα μερίδια αγοράς.

Επίσης, η ανάλυση της ΕΕΤΤ δεν υποδεικνύει σε γενικές γραμμές ότι υφίσταται κάποιος συγκεκριμένος συνδυασμός ΠΔΚ, που μπορεί να οριστεί με επαρκή βεβαιότητα ως έχων «Συλλογική Δεσπόζουσα Θέση» στη σχετική αγορά.

Συνεπώς, η αρχική άποψη της ΕΕΤΤ είναι ότι η χονδρική αγορά διεθνούς περιαγωγής στην Ελλάδα δεν χαρακτηρίζεται από ατομική ή συλλογική ΣΙΑ, και ότι δεν είναι αναγκαίο σε αυτό το στάδιο να επιδιώξει την επιβολή υποχρεώσεων σε κάποιον από τους ΠΔΚ στην Ελλάδα. Ωστόσο, η ΕΕΤΤ θα συνεχίσει να παρακολουθεί τη σχετική αγορά σε επόμενες αναλύσεις για να καθορίσει εάν οι συνθήκες της αγοράς επιβάλουν την άποψη ότι η αγορά δεν χαρακτηρίζεται πλέον από επαρκή ανταγωνισμό.

Η παρούσα Κοινοποίηση παρουσιάζει τον αρχικό ορισμό και την ανάλυση αγοράς της ΕΕΤΤ για τη χονδρική διεθνή περιαγωγή.

2. Εισαγωγή

2.1. Στόχοι Βάσει του Νέου Κανονιστικού Πλαισίου Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών

Το Άρθρο 8 της *Οδηγίας Πλαίσιο* θέτει ως στόχους που διέπουν τη δράση της ΕΕΤΤ κατά την άσκηση των καθηκόντων της στον τομέα της παροχής δικτύων ή/ και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών:

- (i) την προώθηση του ανταγωνισμού
- (ii) τη συμβολή στην ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς, και
- (iii) την προώθηση των συμφερόντων των χρηστών εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η παρούσα ανάλυση συνάδει με τους στόχους αυτούς, καθώς η ΕΕΤΤ επιδιώκει να προωθήσει τον ανταγωνισμό διασφαλίζοντας το μέγιστο όφελος για τους τελικούς χρήστες σε επίπεδο τιμής, επιλογών και ποιότητας.

2.2. Κανονιστικό Πλαίσιο

Σύμφωνα με το νέο κανονιστικό πλαίσιο ηλεκτρονικών επικοινωνιών και δικτύων,¹ η ΕΕΤΤ καλείται να ορίσει σχετικές αγορές στον τομέα των ηλεκτρονικών

¹ Το νέο ρυθμιστικό πλαίσιο για τα δίκτυα και τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, το οποίο αποτελείται από την Οδηγία 2002/21/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για τα δίκτυα και τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, (“η *Οδηγία Πλαίσιο*”), Ε.Ε. 2002 L 108/33, και τέσσερις άλλες Οδηγίες (συλλογικά αναφέρονται ως οι “*Ειδικές Οδηγίες*”), που είναι οι εξής: Οδηγία 2002/20/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την Αδειοδότηση των δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, (“η *Οδηγία για την Αδειοδότηση*”), ΕΕ 2002 L 108/21, Οδηγία 2002/19/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την πρόσβαση σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και συναφείς ευκολίες, καθώς και με τη διασύνδεσή τους (“η *Οδηγία για την*

επικοινωνιών λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές συνθήκες, ιδίως να ορίσει σχετικές γεωγραφικές αγορές στην ελληνική επικράτεια, ακολουθώντας τη διαδικασία ορισμού αγορών που περιγράφεται στην *Οδηγία Πλαίσιο*.² Επιπλέον, η ΕΕΤΤ καλείται να διεξάγει ανάλυση των σχετικών αγορών προκειμένου να εκτιμήσει κατά πόσον υφίσταται ή όχι σε αυτές αποτελεσματικός ανταγωνισμός.³ Για τις περιπτώσεις εκείνες που διαπιστώνει ότι η σχετική αγορά δεν είναι επαρκώς ανταγωνιστική (δηλαδή υπάρχουν μία ή περισσότερες επιχειρήσεις που διαθέτουν σημαντική ισχύ στην αγορά (ΣΙΑ)), η ΕΕΤΤ οφείλει σύμφωνα με την *Οδηγία Πλαίσιο* να καθορίσει τις επιχειρήσεις με ΣΙΑ στην αγορά αυτή και να τους επιβάλει τις κατάλληλες ρυθμιστικές υποχρεώσεις.⁴ Εναλλακτικά, όπου διαπιστώνει ότι η σχετική αγορά είναι επαρκώς ανταγωνιστική, με βάση την *Οδηγία Πλαίσιο*, η ΕΕΤΤ δεν επιβάλλει νέες ρυθμιστικές υποχρεώσεις και εάν έχει επιβάλει τέτοιες στο παρελθόν, θα πρέπει να τις άρει και να απέχει από το να επιβάλει στις εν λόγω επιχειρήσεις νέες υποχρεώσεις.⁵

Σύμφωνα με την *Οδηγία Πλαίσιο*, η διαδικασία ανάλυσης αγοράς σύμφωνα με το Άρθρο 16 θα πρέπει να ακολουθεί χρονικά τον ορισμό της σχετικής αγοράς, ο οποίος λαμβάνει χώρα το συντομότερο δυνατό μετά την υιοθέτηση, ή τη μεταγενέστερη

Πρόσβαση”), ΕΕ 2002 L 108/7, Οδηγία 2002/22/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την καθολική υπηρεσία και τα δικαιώματα των χρηστών όσον αφορά δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, (“η *Οδηγία για την Καθολική Υπηρεσία*”), ΕΕ 2002 L 108/51, και η Οδηγία 2002/58/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, (“η *Οδηγία για την Ιδιωτική Ζωή και τις Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες*”), ΕΕ 2002 L 201/37. Τέσσερις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας σχετικά με τα δίκτυα και τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών,¹ τέθηκαν σε ισχύ στις 24 Απριλίου του 2002. Το τελευταίο τμήμα του Ευρωπαϊκού Κανονιστικού πακέτου για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, η Οδηγία για την Προστασία της Ιδιωτικής Ζωής στις Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες, ετέθη σε ισχύ την 31η Ιουλίου 2002

² Οδηγία Πλαίσιο, Άρθρο 15.

³ Οδηγία Πλαίσιο, Άρθρο 16.

⁴ Οδηγία Πλαίσιο, Άρθρο 16 (4).

⁵ Οδηγία Πλαίσιο, Άρθρο 16 (3).

αναθεώρηση της Σύστασης της Ε.Ε. για τις Σχετικές Αγορές.⁶ Κατά τον ορισμό των σχετικών αγορών και τη διεξαγωγή της ανάλυσης του ανταγωνισμού σε αυτές, η ΕΕΤΤ καλείται να λάβει υπόψη στο μέγιστο δυνατό βαθμό τη Σύσταση για τις Σχετικές Αγορές και τις Κατευθυντήριες Γραμμές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.⁷

2.3. Η Διαδικασία της ΕΕΤΤ

Για τις ανάγκες της διαδικασίας ορισμού και ανάλυσης αγορών, η ΕΕΤΤ χρησιμοποίησε στοιχεία της αγοράς από εσωτερικές και εξωτερικές πηγές, συμπεριλαμβανομένων των χρηστών και παρόχων δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

Η ΕΕΤΤ πραγματοποιεί τον ορισμό και την ανάλυση της αγοράς σύμφωνα με το Νόμο 3431/2006 ‘Περί Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Άλλες Διατάξεις’ [ΦΕΚ 13 /03.02.2006] (ο «Νόμος») που αποτελεί το νέο Ελληνικό Νόμο για τις Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες που τέθηκε σε ισχύ την 3^η Φεβρουαρίου, 2006⁸. Ο Νόμος μεταφέρει στην Ελληνική νομοθεσία τη δέσμη Οδηγιών της ΕΕ του 2002 (Οδηγίες 2002/19/ΕΚ, 2002/20/ΕΚ, 2002/21/ΕΚ, 2002/22/ΕΚ και 2002/77/ΕΚ).

Το Άρθρο 12 παρ.1 (α) του Νόμου παρέχει στην ΕΕΤΤ τη γενική αρμοδιότητα σχετικά με την ανάλυση αγορών (συμπεριλαμβανομένου του ορισμού των σχετικών αγορών προϊόντων/ υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, της ανάλυσης της αποτελεσματικότητας του ανταγωνισμού, καθώς και τον ορισμό των Παρόχων με ΣΙΑ

⁶ Οδηγία Πλαίσιο, Άρθρο 15.

⁷ Κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής για την ανάλυση αγοράς και την εκτίμηση της σημαντικής ισχύος στην αγορά βάσει του κοινοτικού πλαισίου κανονιστικών ρυθμίσεων για τα δίκτυα και τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, ΕΕ 2002 C 165/3, (“Κατευθυντήριες Γραμμές”).

⁸ Για τη διεξαγωγή του ορισμού και της ανάλυσης αγορών, η ΕΕΤΤ έχει συλλέξει επίσης στοιχεία δυνάμει του προϊσχύοντος Νόμου Τηλεπικοινωνιών (Νόμος 2867/2000 ‘Οργάνωση και Λειτουργία των Τηλεπικοινωνιών και Λοιπές Διατάξεις’ [ΦΕΚ273/19.12.2000, Τεύχος Α]), (άρθρα, 3 παρ. 14, 15 και 19).

και την επιβολή κανονιστικών υποχρεώσεων σε μια ορισμένη σχετική αγορά), σύμφωνα με τις διατάξεις του.

Το Άρθρο 12 παρ.1 (ι) και (ιβ) παρέχει στην ΕΕΤΤ την αρμοδιότητα να διενεργεί δημόσιες διαβουλεύσεις, σύμφωνα με τις διατάξεις της ισχύουσας εθνικής και Κοινοτικής νομοθεσίας, σε εθνικό και Ευρωπαϊκό επίπεδο, με άλλα Κράτη Μέλη της ΕΕ και την Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 7 της Οδηγίας Πλαίσιο.

Το Άρθρο 12 παρ.1 (ιστ) σε συνδυασμό με το άρθρο 64 παρ.1 παρέχει στην ΕΕΤΤ ευρείες αρμοδιότητες σχετικά με τη συλλογή στοιχείων, τόσο για τους σκοπούς ex ante ρύθμισης του τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, όσο και για ex post έρευνα και εφαρμογή. Ειδικότερα, το άρθρο 64 παρ.1 του Νόμου επιβάλλει σε όλες τις επιχειρήσεις που παρέχουν δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών υπό καθεστώς Γενικής Άδειας να παρέχουν όλες τις πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένων των χρηματοοικονομικών πληροφοριών που απαιτούνται προκειμένου η ΕΕΤΤ να διασφαλίζει τη συμμόρφωση με τις διατάξεις ή τις αποφάσεις που εκδίδονται σύμφωνα με τη νομοθεσία για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, συμπεριλαμβανομένων (άρθρο 64 παρ.1, εδ.(στ)) όλων των πληροφοριών που απαιτούνται για την ανάλυση αγοράς και τον προσδιορισμό των επιχειρήσεων με ΣΙΑ. Σύμφωνα με το άρθρο 64 παρ.4 του Νόμου, οι επιχειρήσεις αυτές θα πρέπει να παρέχουν τις αιτούμενες πληροφορίες άμεσα κατόπιν αιτιολογημένου αιτήματος, σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα και το βαθμό λεπτομέρειας που καθορίζει η ΕΕΤΤ και εφόσον δεν ορίζεται άλλη προθεσμία, εντός είκοσι (20) εργάσιμων ημερών από το αίτημα. Ο Νόμος ορίζει ένα ελάχιστο χρονικό διάστημα πέντε (5) εργάσιμων ημερών για την παροχή πληροφοριών.

Επίσης, σύμφωνα με το Άρθρο 12 παρ.1(στ) του Νόμου, η αρμοδιότητα σχετικά με το δίκαιο του Ανταγωνισμού όσον αφορά τον τομέα των Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών ανήκει στην ΕΕΤΤ και όχι στην Επιτροπή Ανταγωνισμού. Στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της σχετικά με το δίκαιο του ανταγωνισμού, το άρθρο 14 του Νόμου παρέχει στην ΕΕΤΤ ευρείες αρμοδιότητες σχετικά με τη συλλογή στοιχείων που είναι απαραίτητα για την εφαρμογή του Νόμου 703/1977, συμπεριλαμβανομένης της

εξουσίας ελέγχου βιβλίων και άλλων εγγράφων των τηλεπικοινωνιακών παρόχων και της έρευνας των στα γραφεία και λοιπές εγκαταστάσεις τους.

2.4. Δημόσια Διαβούλευση

Όλες οι παρατηρήσεις επί της Διαβούλευσης αυτής είναι ευπρόσδεκτες. Ωστόσο, θα διευκόλυνε το έργο της ΕΕΤΤ που συνίσταται στην ανάλυση των απαντήσεων, εάν οι παρατηρήσεις υποβάλλονταν με παραπομπή στον αριθμό της σχετικής ερώτησης του παρόντος εγγράφου. Η παρούσα διαβούλευση εκκινεί στις 14-12-2006 έως τις 26-01-2007. Οι ενδιαφερόμενοι καλούνται να υποβάλλουν τις παρατηρήσεις τους εγγράφως και επώνυμα στη διεύθυνση της ΕΕΤΤ (Λεωφ. Κηφισίας 60, 15125 – Μαρούσι Αθήνα) καθώς και ηλεκτρονικά (σε επεξεργάσιμη μορφή) - στη διεύθυνση market.analysis@eett.gr, μέχρι και τις 26-01-2007.

Η ΕΕΤΤ εκτιμά ότι πολλά από τα ζητήματα που τίθενται στο παρόν έγγραφο πιθανόν να απαιτούν από κάποιους την παροχή εμπιστευτικών πληροφοριών προς υποστήριξη των παρατηρήσεών τους. Οι συμμετέχοντες θα πρέπει να προσδιορίζουν σαφώς το τμήμα των απαντήσεων που είναι εμπιστευτικό και, εάν είναι εφικτό, να το παρέχουν σε χωριστό παράρτημα της απάντησής τους. Η ΕΕΤΤ θα διαχειριστεί τις πληροφορίες αυτές ως αυστηρά εμπιστευτικές.

Σημειώνεται ότι οποιεσδήποτε απαντήσεις πέραν της ανωτέρω καταληκτικής ημερομηνίας ή/ και τροποποιήσεις απαντήσεων στη δημόσια διαβούλευση δεν θα γίνονται δεκτές.

2.5. Διαβούλευση με την Επιτροπή της ΕΕ και τις ΕΡΑ των άλλων Κρατών Μελών

Η ΕΕΤΤ πραγματοποιεί τη διαβούλευση με την Επιτροπή της ΕΕ και τις ΕΡΑ σύμφωνα με το άρθρο 7 της Οδηγίας Πλαίσιο παράλληλα με τη Δημόσια Διαβούλευση σε εθνικό επίπεδο.

2.6. Δομή του Κειμένου της Διαβούλευσης

Η Ενότητα 2 του κειμένου της Διαβούλευσης ορίζει το μεθοδολογικό πλαίσιο του ορισμού των σχετικών αγορών προϊόντων και το πεδίο της εξέτασης της αγοράς αυτής από την ΕΕΤΤ. Επίσης, η Ενότητα αυτή παρουσιάζει τα λειτουργικά χαρακτηριστικά της αγοράς χονδρικής διεθνούς περιαγωγής και παρουσιάζει τα αρχικά συμπεράσματα της ΕΕΤΤ σχετικά με τον ορισμό της αγοράς χονδρικής διεθνούς περιαγωγής.

Η Ενότητα 3 της Διαβούλευσης αποτελείται από μια εξέταση του επιπέδου του ανταγωνισμού στη σχετική αγορά προϊόντων (δηλαδή, την ανάλυση αγοράς).

Η Ενότητα 4 παρουσιάζει τις ερωτήσεις της Διαβούλευσης της ΕΕΤΤ σχετικά με τον ορισμό αγοράς και την ανάλυση αγοράς που προτείνεται στις Ενότητες 3 και 4 της Διαβούλευσης.

3. Ορισμός Σχετικής Αγοράς

3.1. Ιστορικό

Η ΕΕΤΤ καλείται να ορίσει σχετικές αγορές στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές συνθήκες, ιδίως να ορίσει τις σχετικές γεωγραφικές αγορές στην Ελληνική επικράτεια, ακολουθώντας τη διαδικασία ορισμού αγορών όπως αυτή τίθεται στην Οδηγία Πλαίσιο. Η υποχρέωση αυτή αφορά τόσο τις σχετικές αγορές που προσδιορίζονται στη Σύσταση όσο και τυχόν πρόσθετες σχετικές αγορές που δύναται να ορίσει η ΕΕΤΤ. Σύμφωνα με την Οδηγία Πλαίσιο, η ΕΕΤΤ διεξάγει τον ορισμό αγορών σύμφωνα με τις αρχές του δικαίου του ανταγωνισμού λαμβάνοντας ιδιαιτέρως υπόψη τη Σύσταση, καθώς και την Οδηγία Πλαίσιο, Άρθρο 15.

Η διαδικασία ορισμού αγορών στοχεύει στο να προσδιορίσει με συστηματικό τρόπο τις ανταγωνιστικές πιέσεις που υφίστανται οι πάροχοι υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών και δικτύων για την αποτελεσματική ανάλυση της αγοράς. Μια σχετική αγορά προϊόντων αποτελείται από το σύνολο των προϊόντων ή υπηρεσιών που είναι επαρκώς εναλλάξιμα ή υποκατάστατα, όχι μόνο από την άποψη των αντικειμενικών χαρακτηριστικών τους, της τιμής ή της επιδιωκόμενης χρήσης τους, αλλά και τις συνθήκες ανταγωνισμού ή/ και τη διάρθρωση της προσφοράς και της ζήτησης στην εν λόγω αγορά.⁹ Στα πλαίσια αυτά, η ΕΕΤΤ θα εξετάσει την υποκατασιμότητα σε επίπεδο χονδρικής από πλευράς ζήτησης και προσφοράς.

Η υποκατασιμότητα από πλευράς ζήτησης εξετάζει τον βαθμό στον οποίο οι πάροχοι κινητής του εξωτερικού είναι έτοιμοι να υποκαταστήσουν τις υπηρεσίες χονδρικής διεθνούς περιαγωγής με άλλες υπηρεσίες χονδρικής. Κατά την εξέταση της

⁹ Βλ., π.χ., *Michelin v. Commission* [1983] ECR 3461, the Commission Notice on the definition of relevant markets for the purposes of Community competition law (“the Commission Notice on Market Definition”), OJ 1997 C 372/3, και τις Κατευθυντήριες Γραμμές.

δυνατότητας υποκατάστασης από πλευράς ζήτησης, η ΕΕΤΤ εξέτασε ιδίως εάν σημαντικά κόστη μετάβασης εμποδίζουν τη δυνατότητα παρόχων κινητής του εξωτερικού να υποκαταστήσουν τη χονδρική διεθνή περιαγωγή ως ανταπόκριση σε μια μικρή αλλά σημαντική διαρκή αύξηση τιμών της χονδρικής διεθνούς περιαγωγής.

Η δυνατότητα υποκατάστασης από πλευράς προσφοράς προσδιορίζει εάν πάροχοι εκτός αυτών που παρέχουν την υπηρεσία θα μετέβαιναν (βραχυπρόθεσμα) στην προσφορά υποκατάστατων υπηρεσιών χωρίς να επιβαρυνθούν με σημαντικά πρόσθετα κόστη. Όταν το συνολικό κόστος αλλαγής της παραγωγής είναι σχετικά αμελητέο, η εναλλακτική υπηρεσία δύναται να ενταχθεί στον ορισμό της σχετικής αγοράς. Το γεγονός ότι ένας φορέας κατέχει τα απαραίτητα στοιχεία για να παρέχει μια συγκεκριμένη υπηρεσία είναι αδιάφορο, εάν θα απαιτούνταν σημαντική πρόσθετη επένδυση για να εισέλθει κερδοφόρα στην αγορά για παροχή της υπηρεσίας.

Ο ορισμός της σχετικής αγοράς εντοπίζει τους περιορισμούς στην πρακτική καθορισμού τιμών των παρόχων που προκύπτουν από την δυνατότητα υποκατάστασης από πλευράς ζήτησης και προσφοράς. Για το σκοπό ορισμού της σχετικής αγοράς, η ΕΕΤΤ θα λάβει υπόψη μια σειρά μέτρων κατά την αξιολόγηση της υποκατάστασης από πλευράς ζήτησης και προσφοράς, συμπεριλαμβανομένου του τεστ SSNIP όπου είναι πρακτικά δυνατό να εφαρμοστεί.¹⁰ Με βάση το εν λόγω τεστ, μια συγκεκριμένη υπηρεσία ή ένα σύνολο υπηρεσιών συνιστά χωριστή σχετική αγορά εάν ένας υποθετικός μονοπωλιακός πάροχος μπορούσε να επιβάλει μια μικρή αλλά ουσιώδη (έως και 10%), μη προσωρινή αύξηση τιμής πάνω από το ανταγωνιστικό επίπεδο, χωρίς να μειωθούν οι πωλήσεις, με συνέπεια η αύξηση της τιμής να μην αποβεί κερδοφόρος.¹¹ Η άσκηση ορισμού αγοράς εξετάζει την πιθανή ανταγωνιστική ανταπόκριση μιας ομάδας πελατών (όχι οριακών), δηλαδή όχι απαραίτητως της πλειοψηφίας των πελατών.¹²

10 Βλ. την Ανακοίνωση της Επιτροπής για τον Ορισμό Αγοράς και τις Κατευθυντήριες Γραμμές

11 Βλ. την Ανακοίνωση της Επιτροπής για τον Ορισμό Αγοράς και τις Κατευθυντήριες Γραμμές.

12 Βλέπε, παραδείγματος χάρι, Υπόθεση, Hoffman-La Roche & Co. A. G. v. Commission [1979] ECR 461 and Ahmed Saeed Flugreisen v. Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs [1989] ECR 803.

Τέλος, μια σχετική γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει την περιοχή όπου οι σχετικές επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται στην παροχή και προμήθεια προϊόντων ή/και υπηρεσιών, στην οποία οι συνθήκες του ανταγωνισμού είναι επαρκώς ομοιογενείς και δύνανται να διακριθούν από γειτονικές περιοχές, όπου οι συνθήκες του ανταγωνισμού είναι ουσιαστικά διαφορετικές.

3.2. Πεδίο Εξέτασης

Η αγορά που εξετάζεται στην παρούσα ανάλυση είναι η *χονδρική εθνική αγορά διεθνούς περιαγωγής σε δημόσια δίκτυα κινητής* (Αγορά 17 του Παραρτήματος της *Σύστασης για τις Σχετικές Αγορές*). Η Σύσταση για τις Σχετικές Αγορές ορίζει την ως άνω αγορά ως αγορά που χρήζει «εκ των προτέρων» ρύθμισης.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναφέρει ότι δεν υπάρχουν υποκατάστατα από πλευράς ζήτησης για τη χονδρική διεθνή περιαγωγή. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δήλωσε ότι η εθνική περιαγωγή δεν μπορεί να θεωρηθεί υποκατάστατο για δύο λόγους: Πρώτον, η εθνική περιαγωγή προέρχεται στις περισσότερες περιπτώσεις από μια προσωρινή κανονιστική υποχρέωση που επιβάλλεται στους υφιστάμενους παρόχους δικτύων κινητής να παρέχουν περιαγωγή στους συνδρομητές του δικτύου ενός νεοεισερχόμενου εκτός της περιοχής κάλυψης του νεοεισερχόμενου κατά την αρχική φάση της ανάπτυξης του δικτύου του. Δεύτερον, στην εθνική περιαγωγή δεν εμπλέκονται οι πάροχοι δικτύων κινητής που έχουν αδειοδοτηθεί στο εξωτερικό και δεν περιέχει κάποιο διασυνοριακό στοιχείο όπως συμβαίνει πάντα με τη διεθνή περιαγωγή.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δήλωσε επίσης ότι οι εθνικές χονδρικές υπηρεσίες κινητής που περιλαμβάνουν την πρόσβαση και την παροχή αεροχρόνου (“wholesale airtime access”), και παρέχονται από αδειοδοτημένους παρόχους κινητής σε παρόχους υπηρεσιών στη χώρα τους, δεν αποτελούν υποκατάστατο από πλευράς ζήτησης στη χονδρική διεθνή περιαγωγή. Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ο βασικός λόγος είναι ότι οι υπηρεσίες αυτές δεν περιλαμβάνουν την υπηρεσία ταυτοποίησης και αναγνώρισης συνδρομητών ενός παρόχου του εξωτερικού. Εάν ο πάροχος του εξωτερικού συνάψει σε συμφωνία χονδρικού αεροχρόνου με έναν πάροχο στη χώρα

που επισκέπτονται οι συνδρομητές του, αυτό θα απαιτούσε οι συνδρομητές του παρόχου του εξωτερικού να προμηθεύονται μια νέα κάρτα SIM και συνεπώς ένα νέο αριθμό κινητού στη χώρα που επισκέπτονται.

Στη συνέχεια η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναφέρει ότι δεν υπάρχει επίσης υποκατάσταση από πλευράς προσφοράς για τη χονδρική διεθνή περιαγωγή. Μόνο οι αδειοδοτημένοι πάροχοι κινητής μπορούν να παρέχουν υπηρεσίες χονδρικής διεθνούς περιαγωγής σε οποιαδήποτε εθνική αγορά. Οι πάροχοι υπηρεσιών και οι εικονικοί πάροχοι δικτύων κινητής (MVNOs) δεν θα μπορούσαν βιώσιμα να μεταστραφούν στο να παρέχουν από μόνοι τους χονδρική διεθνή περιαγωγή.

Επομένως, η χονδρική εθνική αγορά για τη διεθνή περιαγωγή σε δημόσια δίκτυα κινητής ορίστηκε για τους σκοπούς της Σύστασης. Η ΕΕΤΤ εξέτασε την καταλληλότητα αυτού του ορισμού αγοράς για την Ελλάδα..

3.3. Η Δομή της Αγοράς

3.3.1. Φύση της χονδρικής διεθνούς περιαγωγής

Οι υπηρεσίες χονδρικής διεθνούς περιαγωγής παρέχουν πρόσβαση και χωρητικότητα σε παρόχους δικτύων κινητής του εξωτερικού με σκοπό να επιτρέψουν στους συνδρομητές τους να χρησιμοποιούν υπηρεσίες κινητής όταν βρίσκονται στο εξωτερικό. Επομένως, οι υπηρεσίες χονδρικής διεθνούς περιαγωγής παρέχονται από έναν εθνικό πάροχο δικτύου κινητής (“επισκεπτόμενο δίκτυο – visited network”) σε έναν πάροχο δικτύου κινητής άλλης χώρας (“δίκτυο προέλευσης - home network”).

Η ζήτηση για υπηρεσίες χονδρικής διεθνούς περιαγωγής στην Ελλάδα προκύπτει από τη ζήτηση λιανικών υπηρεσιών διεθνούς περιαγωγής από συνδρομητές εταιριών κινητής του εξωτερικού. Οι λιανικές υπηρεσίες διεθνούς περιαγωγής παρέχουν στους τελικούς χρήστες την δυνατότητα επικοινωνίας ενώ ταξιδεύουν εκτός της χώρας προέλευσής τους. Επιτρέπουν στους τελικούς χρήστες να πραγματοποιούν και να λαμβάνουν κλήσεις στις συσκευές κινητού τους στο εξωτερικό χωρίς να πρέπει να αποκτήσουν μια νέα κάρτα SIM ή να γίνουν συνδρομητές ενός παρόχου κινητής του

εξωτερικού, ενώ έχουν την δυνατότητα να διατηρήσουν τον αριθμό που χρησιμοποιούν στο δίκτυο προέλευσής τους. Εκτός από την πραγματοποίηση και λήψη κλήσεων, οι λιανικές υπηρεσίες διεθνούς περιαγωγής επιτρέπουν επίσης στους συνδρομητές να χρησιμοποιούν τις περισσότερες από τις υπηρεσίες δεδομένων στις οποίες έχουν πρόσβαση στη χώρα προέλευσής τους, συμπεριλαμβανομένης της αποστολής/ λήψης SMS, τη χρήση υπηρεσιών δεδομένων GPRS, καθώς επίσης και 3G υπηρεσίες.

3.3.2. Πάροχοι χονδρικής διεθνούς περιαγωγής

Οι υπηρεσίες χονδρικής διεθνούς περιαγωγής στην Ελλάδα παρέχονται από αδειοδοτημένους παρόχους κινητής. Ως αποτέλεσμα της συγκέντρωσης της TIM HELLAS Τηλεπικοινωνίες ΑΕΒΕ και της Q TELECOMMUNICATIONS Ανώνυμη Εταιρεία Τηλεπικοινωνιών (εφεξής TIM HELLAS/ Q TELECOM), που ολοκληρώθηκε τον Ιανουάριο του 2006, υπάρχουν ουσιαστικά τρεις ΠΔΚ στην αγορά κινητής στην Ελλάδα¹³, που παρέχουν υπηρεσίες διεθνούς περιαγωγής, συγκεκριμένα: η ενιαία οικονομική οντότητα TIM HELLAS Τηλεπικοινωνίες ΑΕΒΕ,, η οποία ξεκίνησε το 1992, με την Q TELECOMMUNICATIONS, η οποία ξεκίνησε το 2002, η VODAFONE ΠΑΝΑΦΟΝ Ανώνυμη Ελληνική Εταιρεία Τηλεπικοινωνιών (εφεξής VODAFONE), η οποία ξεκίνησε το 1993 και η COSMOTE Κινητές Τηλεπικοινωνίες ΑΕ (εφεξής COSMOTE), η οποία ξεκίνησε το 1998.

Η συγκέντρωση εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή με την Απόφαση Νο. SG-Greffe (2006) D/200119, Brussels 13-1-2006. Με βάση την απόφαση αυτή, η Επιτροπή θεωρεί ότι η συναλλαγή αυτή αποτελεί «συγκέντρωση» σύμφωνα με το Άρθρο 3 (1)(β) του Κανονισμού για τις Συγχωνεύσεις (Merger Regulation) η οποία ενώ

¹³ Επειδή η TIM HELLAS και η Q TELECOM ανήκουν στην ίδια μητρική επιχείρηση, αντιμετωπίζονται ως μία επιχείρηση στη σχετική αγορά. Με βάση το κριτήριο της «ενιαίας οικονομικής οντότητας» που εφαρμόζεται από τους κανόνες ανταγωνισμού της Κοινότητας, η ανταγωνιστική θέση της Q TELECOM θα πρέπει να ενταχθεί σε αυτή της TIM HELLAS, λόγω της κοινής ιδιοκτησίας (βλ. *AEG v Commission*, Case 107/82, [1983] ECR 3151).

οδηγεί σε μείωση των παικτών της αγοράς κινητής στην Ελλάδα, δεν θα έχει αρνητικές συνέπειες για τον ανταγωνισμό. Αντίθετα, θα οδηγήσει στη δημιουργία ενός πιο ισχυρού παρόχου κινητής, ο οποίος θα είναι σε πιο πλεονεκτική θέση για να ανταγωνιστεί τους μεγαλύτερους παρόχους, τη VODAFONE και την COSMOTE.

3.3.3. Συμφωνίες Χονδρικής Διεθνούς Περιαγωγής

Οι συμφωνίες χονδρικής διεθνούς περιαγωγής συνάπτονται σε εμπορική βάση ανάμεσα σε αδειοδοτημένους παρόχους κινητής που είναι μέλη του GSM Association¹⁴. Οι συμφωνίες χονδρικής διεθνούς περιαγωγής είναι συνήθως (αλλά όχι απαραίτητα) αμοιβαίες, δηλ. οι πάροχοι κινητής αγοράζουν αμοιβαία ο ένας από τον άλλον υπηρεσίες χονδρικής διεθνούς περιαγωγής.

Το GSM Memorandum of Understanding (MoU) ορίζει τις γενικές αρχές για την παροχή της υπηρεσίας της διεθνούς περιαγωγής, και η Standard International Roaming Agreement (STIRA), πιο συγκεκριμένα, καθορίζει τις τυπικές ρήτρες που ισχύουν στις αμοιβαίες συμφωνίες περιαγωγής μεταξύ παρόχων. Η STIRA ορίζει ότι τα συμβαλλόμενα μέρη είναι αδειοδοτημένοι πάροχοι δικτύων κινητής, εξαιρώντας θεωρητικά με αυτόν τον τρόπο τους εικονικούς παρόχους δικτύων κινητής τηλεφωνίας (MVNOs) από την παροχή υπηρεσιών χονδρικής διεθνούς περιαγωγής.

Οι Ελληνικοί ΠΔΚ έχουν συμφωνίες διεθνούς περιαγωγής με την πλειοψηφία των ΠΔΚ κάθε χώρας του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου ("EOX") και με μεγάλο αριθμό παρόχων GSM εκτός του EOX. Οι συμφωνίες περιαγωγής καλύπτουν τουλάχιστον τις υπηρεσίες φωνητικών κλήσεων και SMS για συνδρομητές συμβολαίου. Αν και δεν χρειάζονται πλέον πολλαπλές συμφωνίες διεθνούς περιαγωγής με τους Ελληνικούς παρόχους για σκοπούς κάλυψης, οι πάροχοι του εξωτερικού συνήθως επιλέγουν να συνάψουν περισσότερες από μία συμφωνίες στην Ελλάδα.

¹⁴ Του φορέα της αγοράς που είναι υπεύθυνος για την ανάπτυξη, εξέλιξη και προώθηση του GSM standard

Οι Ελληνικοί ΠΔΚ προσπαθούν να έχουν σχέσεις προτίμησης περιαγωγής από τους ΠΔΚ του εξωτερικού. Οι συμφωνίες αυτές περιλαμβάνουν τη χρήση από παρόχους του εξωτερικού, τεχνολογιών κατεύθυνσης της κίνησης προκειμένου να μεταφέρεται περισσότερη κίνηση στο προτιμώμενο δίκτυο στην Ελλάδα. Ενώ και οι τρεις Ελληνικοί ΠΔΚ έχουν σχέσεις προτίμησης περιαγωγής, η φύση των σχέσεων αυτών διαφέρει σημαντικά, ενδεικτικά αναφέρεται:

- Η VODAFONE Ελλάδος είναι μέρος του Ομίλου VODAFONE, με εταιρείες του Ομίλου και συνδεδεμένους συνεργάτες σε πολλές χώρες. Η προτεραιότητα του Ομίλου VODAFONE φαίνεται να είναι η διατήρηση σε μεγάλο βαθμό της κίνησης περιαγωγής εσωτερικά στις εταιρείες του Ομίλου και σε δίκτυα συνδεδεμένων συνεργατών.
- Η COSMOTE – η οποία έχει κάποιες θυγατρικές σε γειτονικές χώρες – είναι σημαντικά μικρότερη σε μέγεθος από τον όμιλο VODAFONE σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Η COSMOTE έχει επιπλέον συνάψει συμβάσεις προτιμώμενης περιαγωγής με ΠΔΚ που δεν ανήκουν στον όμιλο COSMOTE.
- Η TIM HELLAS, ως συνδεδεμένη εταιρεία με την TIM ITALY, συμμετείχε στη συμμαχία FreeMove¹⁵ από τη δημιουργία της. Μετά από την εξαγορά της από την APAX/ TPG, η TIM HELLAS έπαψε να είναι επισήμως μέλος της FreeMove Alliance ως TIM ITALY Qualified Affiliate, από τις 01/11/2005. Μέχρι τον Σεπτέμβριο 2006, η εταιρεία είναι σε μεταβατική περίοδο όπου όλα τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που προέρχονται από την προηγούμενη συμμετοχή της στη συμμαχία εξακολουθούν να ισχύουν. Οι συμμαχίες διεθνούς περιαγωγής επιδιώκουν να διατηρούν την κίνηση εντός της συμμαχίας, βάσει σχέσεων προτιμώμενης περιαγωγής μεταξύ των μελών τους.

Ενώ είναι συνήθεις οι πολλαπλές συμφωνίες διεθνούς περιαγωγής για φωνητικές κλήσεις και SMS για συνδρομητές συμβολαίου, οι ΠΔΚ φαίνεται να υιοθετούν μια πιο

¹⁵ <http://www.freemovealliance.net/>

επιλεκτική προσέγγιση για τις υπηρεσίες διεθνούς περιαγωγής που διατέθηκαν πιο πρόσφατα, συμπεριλαμβάνοντας την διεθνή περιαγωγή για πελάτες με προ-πληρωμή, διεθνή περιαγωγή υπηρεσιών GPRS και UMTS, και συνάπτουν συμφωνίες διεθνής περιαγωγής με πιο περιορισμένο αριθμό ΠΔΚ σε κάθε χώρα.

3.3.4. Επιλογή επισκεπτόμενου δικτύου (visited network)

Σε περίπτωση που ένας πάροχος δικτύου του εξωτερικού έχει πολλαπλές συμφωνίες περιαγωγής με Ελληνικούς ΠΔΚ, η επιλογή του επισκεπτόμενου δικτύου από τους τελικούς χρήστες διεθνούς περιαγωγής δύναται να πραγματοποιηθεί με διάφορους τρόπους:

- Εάν η κάρτα SIM δεν είναι προγραμματισμένη, τότε η συσκευή επιλέγει το δίκτυο με το ισχυρότερο σήμα σε μια συγκεκριμένη περιοχή (ή θα επιλέξει τυχαία από όλα τα διαθέσιμα δίκτυα με ισχύ σήματος άνω ενός ορίου). Αυτό ισχύει για παλαιότερες κάρτες SIM ή εάν το δίκτυο προέλευσης του τελικού χρήστη δεν διαθέτει κάποιον προτιμώμενο πάροχο περιαγωγής στην Ελλάδα.
- Εάν η κάρτα SIM είναι προγραμματισμένη, τότε η συσκευή θα αναζητήσει το προτιμώμενο δίκτυο, και θα συνδεθεί με άλλο δίκτυο μόνο εάν το προτιμώμενο δίκτυο δεν μπορεί να εντοπιστεί.
- Μια συσκευή με κάρτα SIM «επιβοηθούμενης περιαγωγής» (“*assisted roaming*”) επιλέγει κατευθείαν από την λίστα προτίμησης. Συνεπώς, υπό την προϋπόθεση κάλυψης, η επιβοηθούμενη περιαγωγή κατευθύνει τη συσκευή στο προτιμώμενο δίκτυο κάθε φορά που αυτή τίθεται σε λειτουργία.
- Με τη διαχειριζόμενη περιαγωγή (*managed roaming*), η συσκευή του τελικού χρήστη ακολουθεί την ίδια διαδικασία με την περίπτωση συσκευής με κάρτα SIM επιβοηθούμενης περιαγωγής, ωστόσο, εάν προσπαθήσει να συνδεθεί με ένα μη προτιμώμενο δίκτυο, τότε το αίτημα θα απορριφθεί από την εφαρμογή διαχειριζόμενης περιαγωγής. Τότε θα επιστρέψει στη λίστα προτίμησης και θα προσπαθήσει να συνδεθεί με το προτιμώμενο δίκτυο (με εξαίρεση τις περιοχές

χωρίς κάλυψη).

- Επίσης, οι SIM κάρτες που κατασκευάστηκαν πρόσφατα περιλαμβάνουν μια ενισχυμένη λειτουργία προτιμώμενης περιαγωγής. Όταν οι SIM κάρτες αυτές συνδέονται με ένα μη προτιμώμενο δίκτυο, περιοδικά αναζητούν το προτιμώμενο δίκτυο και, εάν είναι διαθέσιμο, συνδέονται με αυτό το δίκτυο.
- Οι πάροχοι του εξωτερικού χρησιμοποιούν όλο και περισσότερο λύσεις *Over-The-Air* (OTA) για να κατευθύνουν τους συνδρομητές τους σε συγκεκριμένα δίκτυα. Το «OTA» είναι μία τεχνική, η οποία, χρησιμοποιώντας σύντομα μηνύματα (SMS), επιτρέπει την ενημέρωση συγκεκριμένων αρχείων της SIM κάρτας, συμπεριλαμβανομένης και της λίστας προτίμησης δικτύων. Το ποσοστό των καρτών SIM οι οποίες μπορούν να ενημερωθούν μέσω OTA είναι μεγάλο και αυξάνεται με την πάροδο του χρόνου καθώς οι συνδρομητές αναβαθμίζουν τις συσκευές και τις κάρτες τους, και επιτρέπουν στην κίνηση περιαγωγής να κατευθυνθεί στο προτιμώμενο δίκτυο. Συνεπώς, η κατεύθυνση της κίνησης που βασίζεται σε OTA φαίνεται να γίνεται όλο και πιο αποτελεσματική.

Οι συμφωνίες εκπτώσεων των Ελληνικών ΠΔΚ παρέχουν κίνητρο στους ΠΔΚ του εξωτερικού να δρομολογούν κίνηση σε προτιμώμενους συνεργάτες στην Ελλάδα. Ωστόσο, η ΕΕΤΤ έχει ελλειπείς πληροφορίες σχετικά με την αποτελεσματικότητα της δρομολόγησης της κίνησης, δεδομένου ότι οι συνεργάτες διεθνούς περιαγωγής του εξωτερικού εδρεύουν σε άλλες χώρες και δεν μπορούν να ερωτηθούν.

3.3.5. Τιμολόγηση υπηρεσιών χονδρικής διεθνούς περιαγωγής

Οι γενικές αρχές καθορισμού των χρεώσεων χονδρικής διεθνούς περιαγωγής ορίζονται από το GSM Association. Με βάση το ισχύον καθεστώς από το 1998/ 99¹⁶, η

¹⁶ Το GSM MoU εισήγαγε τα IOT τον Απρίλιο 1999.

χρέωση χονδρικής διεθνούς περιαγωγής – το καλούμενο Inter Operator Tariff (IOT)¹⁷ μεταξύ παρόχων δε συνδέεται άμεσα με τις λιανικές τιμές κλήσεων χωρίς διεθνή περιαγωγή.¹⁸

Υπάρχουν διαφορετικά IOTs για κλήσεις φωνής, SMS, και άλλα δεδομένα. Τα IOTs διαφέρουν ανάλογα με τον προορισμό (εθνική κλήση περιαγωγής, διεθνείς κλήσεις περιαγωγής που κατηγοριοποιούνται ανάλογα με τις ζώνες προορισμών) και τον χρόνο πραγματοποίησης της κλήσης (peak/ off-peak), κλπ.

Τα IOTs δημοσιεύονται στο “GSM Infocentre”, το οποίο είναι μια ιστοσελίδα πληροφόρησης του GSM Association. Μέσω του “GSM Infocentre”, τα IOTs ενός συγκεκριμένου Ελληνικού παρόχου κινητής συνήθως γνωστοποιούνται στους παρόχους κινητής, αλλά όχι στους ανταγωνιστές στην Ελλάδα. Ωστόσο, όταν οι ανταγωνιστές στην Ελλάδα μετέχουν σε διεθνείς ομίλους ή συνεργασίες, εύκολα γνωρίζουν τα IOTs των εγχώριων ανταγωνιστών τους.

Βάσει των στοιχείων της ΕΕΤΤ, για πολλές κατηγορίες κλήσεων διεθνούς περιαγωγής οι πάροχοι κινητής στην Ελλάδα έχουν αυξήσει ή έχουν κρατήσει σταθερά τα IOTs. Αντίθετα οι λιανικές τιμές εθνικών κλήσεων (χωρίς διεθνή περιαγωγή) των ΠΔΚ στην Ελλάδα, καθώς επίσης και τα χονδρικά τέλη τερματισμού σε κινητά δίκτυα μειώνονται.

Οι συνεργάτες διεθνούς περιαγωγής μπορεί να συμφωνούν εμπιστευτικά για εκπτώσεις στα IOT. Οι εκπτώσεις αυτές δε δημοσιεύονται στο «GSM Infocentre». Στην πραγματικότητα, οι ΠΔΚ έχουν κίνητρο να δίνουν τέτοιες εκπτώσεις, γιατί σημαίνει ότι μπορεί να επιτύχουν αύξηση της κίνησης στο δίκτυό τους. Οι εκπτώσεις των ΠΔΚ στην Ελλάδα περιορίζεται σε επιλεγμένους συνεργάτες διεθνούς περιαγωγής του εξωτερικού.

¹⁷ το τέλος μεταξύ παρόχων δικτύων κινητής, το οποίο χρεώνεται από τον πάροχο του επισκεπτόμενου δικτύου στον πάροχο του δικτύου προέλευσης για τη χρήση του επισκεπτόμενου δικτύου

¹⁸ Έως το 1989/99, οι χονδρικές χρεώσεις περιαγωγής για κλήσεις από κινητά βασιζόνταν στη λιανική τιμή των κλήσεων χωρίς περιαγωγή. Η σύνδεση αυτή με τις τιμές του παρόχου του επισκεπτόμενου δικτύου για κλήσεις χωρίς περιαγωγή δεν υπάρχει πλέον.

Όταν οι ΠΔΚ στην Ελλάδα αποτελούν μέρος ενός ευρύτερου πανευρωπαϊκού ομίλου ή συμμαχίας, οι συμφωνίες εκπτώσεων συνάπτονται κυρίως με τις εταιρείες που συνδέονται με τον Όμιλο και τα δίκτυα των συνεργατών.

3.3.6. Ροές πληρωμών

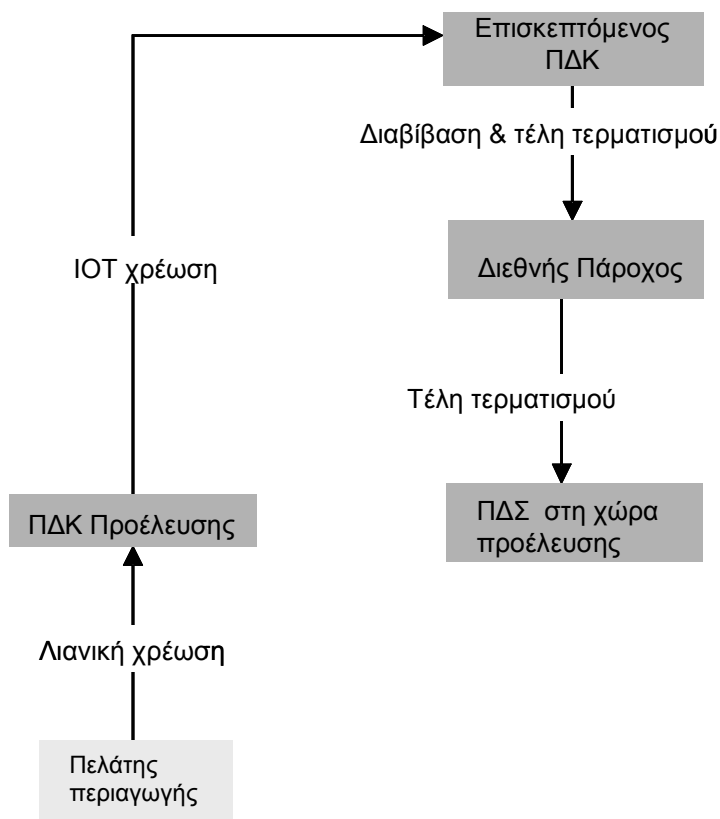
Οι κλήσεις διεθνούς περιαγωγής δημιούργησαν ένα περίπλοκο μοντέλο ροών πληρωμών. Αυτό φαίνεται για τις κλήσεις που εκκινούν από κινητό πελάτη διεθνούς περιαγωγής στο Σχήμα 1 και για κλήσεις που τερματίζουν σε κινητό πελάτη διεθνούς περιαγωγής στο Σχήμα 2.

Κλήσεις διεθνούς περιαγωγής που εκκινούν από κινητό (Σενάριο 1)

Εάν υποθεθεί ότι ένας πελάτης ενός παρόχου κινητής του εξωτερικού (ΠΔΚ προέλευσης), ο οποίος χρησιμοποιεί την υπηρεσία διεθνούς περιαγωγής μέσω ενός ελληνικού ΠΔΚ, πραγματοποιεί μια κλήση στη χώρα προέλευσής του, π.χ. προς έναν πελάτη σταθερού δικτύου (ΠΔΣ χώρας προέλευσης). Ο επισκεπτόμενος ΠΔΚ μπορεί να παραδώσει την κλήση σε έναν διεθνή πάροχο που μεταφέρει την κλήση στη χώρα προέλευσης, όπου παραδίδεται στον ΠΔΣ στη χώρα προέλευσης.

Οι ροές πληρωμών σε περίπτωση κλήσης διεθνούς περιαγωγής που εκκινεί από κινητό είναι ως εξής:

- Ο ΠΔΣ της χώρας προέλευσης χρεώνει τον διεθνή πάροχο για τον τερματισμό της κλήσης.
- Ο διεθνής πάροχος χρεώνει τον επισκεπτόμενο ΠΔΚ για τη διαβίβαση της κλήσης και καλύπτει τα τέλη τερματισμού που καταβλήθηκαν στον ΠΔΣ στη χώρα προέλευσης.
- Ο επισκεπτόμενος ΠΔΚ καλύπτει τα κόστη του χρεώνοντας το ΙΟΤ του για τη χονδρική κλήση διεθνούς περιαγωγής στον ΠΔΚ προέλευσης του πελάτη.
- Ο ΠΔΚ προέλευσης χρεώνει τον πελάτη μια λιανική τιμή για την κλήση διεθνούς περιαγωγής που έγινε στην Ελλάδα.

Σχήμα 1: Ροές πληρωμών σε περίπτωση κλήσης διεθνούς περιαγωγής που εκκινεί από κινητό

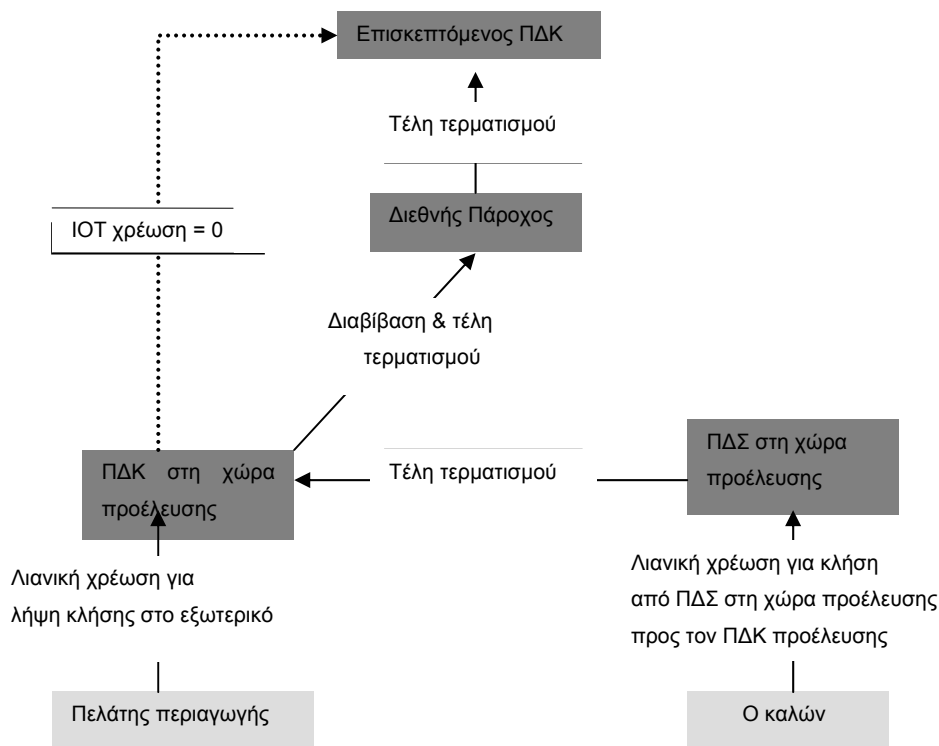
Κλήσεις διεθνούς περιαγωγής που τερματίζουν σε κινητό (Σενάριο 2)

Εάν υποθεθεί ότι ένας πελάτης που χρησιμοποιεί την υπηρεσία διεθνούς περιαγωγής μέσω ενός επισκεπτόμενου ΠΔΚ στην Ελλάδα λαμβάνει μια κλήση που προέρχεται από ένα συνδρομητή ΠΔΣ στη χώρα προέλευσης. Ο ΠΔΣ μεταφέρει την κλήση στον ΠΔΚ προέλευσης του συνδρομητή. Ο ΠΔΚ προέλευσης μπορεί να παραδώσει την κλήση σε έναν διεθνή πάροχο, ο οποίος μεταφέρει την κλήση στον επισκεπτόμενο ΠΔΚ για τερματισμό στον πελάτη με διεθνή περιαγωγή.

Οι ροές πληρωμών για μια κλήση διεθνούς περιαγωγής που τερματίζει σε κινητό είναι ως εξής:

- Ο επισκεπτόμενος ΠΔΚ χρεώνει τον διεθνή πάροχο για τον τερματισμό της κλήσης στον πελάτη με διεθνή περιαγωγή¹⁹.
- Ο διεθνής πάροχος χρεώνει τον ΠΔΚ προέλευσης για τη διαβίβαση της κλήσης και καλύπτει επίσης τη χρέωση τερματισμού που πλήρωσε στον επισκεπτόμενο ΠΔΚ.
- Ο ΠΔΚ προέλευσης λαμβάνει χρέωση τερματισμού από τον ΠΔΣ.
- Ο ΠΔΚ προέλευσης συνήθως χρεώνει στον πελάτη του για την λήψη της κλήσης ενώ βρίσκεται στο εξωτερικό.
- Ο ΠΔΣ χρεώνει στο συνδρομητή του την τιμή μιας εθνικής κλήσης προς τον ΠΔΚ προέλευσης.

¹⁹ Σύμφωνα με το ΙΟΤ καθεστώς, ο επισκεπτόμενος πάροχος θα μπορούσε να χρεώσει τον πάροχο προέλευσης για την εισερχόμενη κλήση διεθνούς περιαγωγής. Παραταύτα, το ΙΟΤ για τις εισερχόμενες κλήσεις είναι μηδέν

Σχήμα 2: Ροές πληρωμών στην περίπτωση κλήσεων διεθνούς περιαγωγής που τερματίζουν σε κινητό

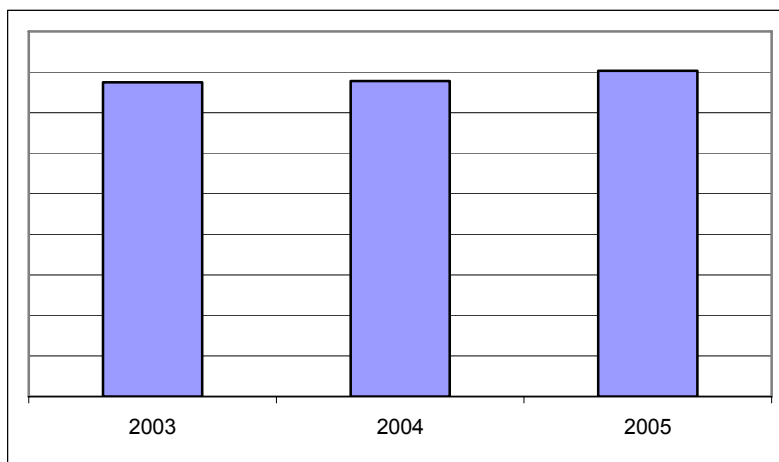
3.3.7. Μέγεθος αγοράς

Το 2005, τα έσοδα των ΠΔΚ στην Ελλάδα για υπηρεσίες χονδρικής διεθνούς περιαγωγής (εκκίνηση κλήσεων, αποστολή SMS) ανέρχονταν σε {...}²⁰ ενώ για το 2004 τα έσοδα για υπηρεσίες χονδρικής διεθνούς περιαγωγής (εκκίνηση κλήσεων, αποστολή SMS και χρήση υπηρεσιών GPRS) ανέρχονταν σε {...}²¹.

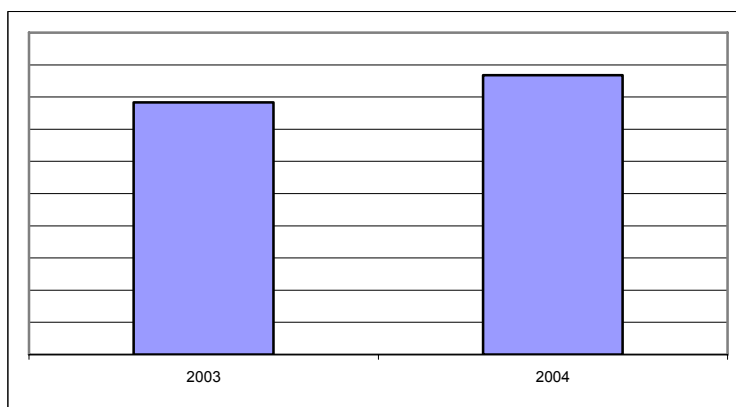
²⁰ Εμπιστευτικά στοιχεία

²¹ Εμπιστευτικά στοιχεία. Η μείωση των εσόδων πιθανότατα οφείλεται στην διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων στην Ελλάδα καθώς και στο γεγονός ότι στα έσοδα του 2004 συμπεριλαμβάνονται και έσοδα από τις υπηρεσίες δεδομένων GPRS.

Οι τελικοί χρήστες που χρησιμοποιούν την υπηρεσία διεθνούς περιαγωγής στην Ελλάδα πραγματοποιούν πολύ περισσότερες εξερχόμενες κλήσεις. Ενώ, το 2004, περίπου {...}²² λεπτά ήταν εξερχόμενα, μόνο περίπου {...} λεπτά ήταν εισερχόμενα.

Σχήμα 3: Συνολικά λεπτά εξερχόμενων κλήσεων χονδρικής διεθνούς περιαγωγής

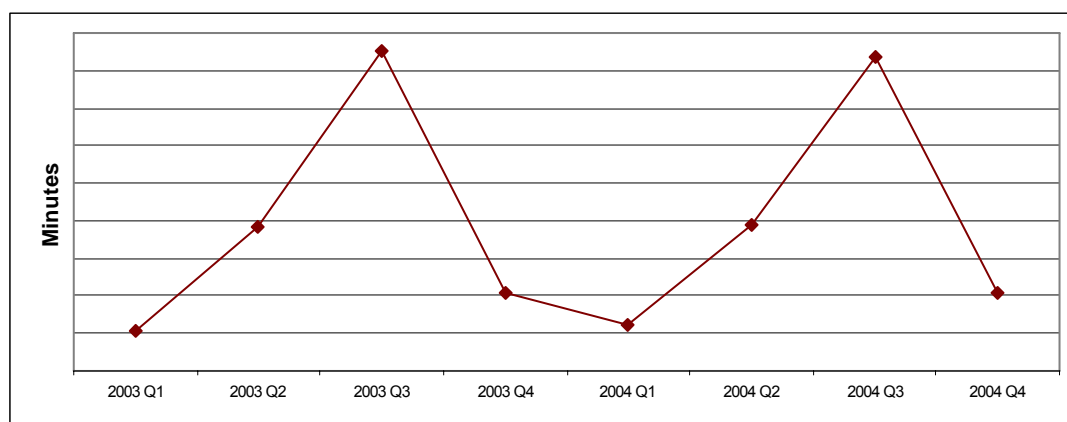

Σχήμα 4: Συνολικά λεπτά εισερχόμενων κλήσεων χονδρικής διεθνούς περιαγωγής²³

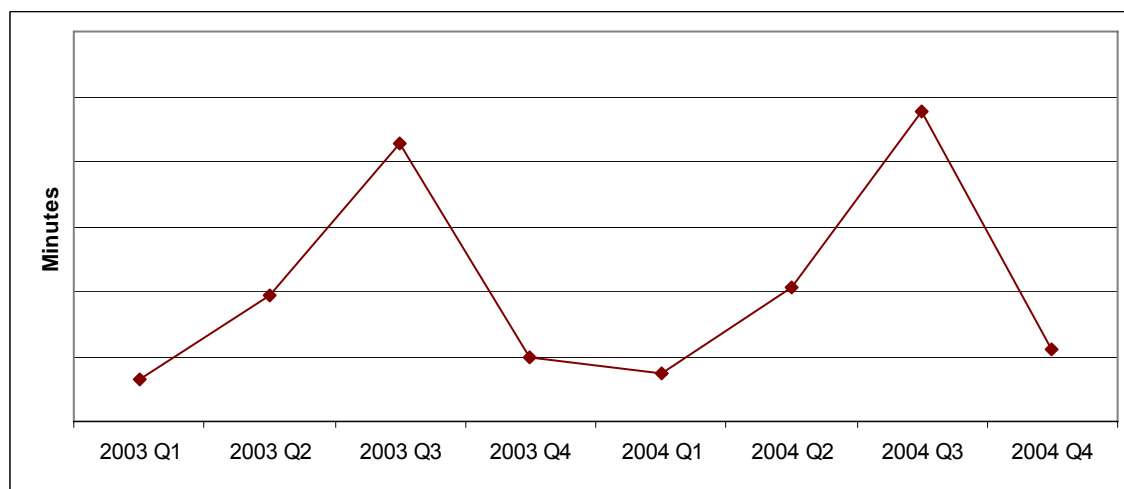
²² Εμπιστευτικά στοιχεία

²³ Τα στοιχεία για το 2005 δεν είναι διαθέσιμα

Καθώς η ζήτηση για κλήσεις διεθνούς περιαγωγής στην Ελλάδα εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τον τουρισμό, τα λεπτά των εξερχόμενων και εισερχόμενων κλήσεων μεταβάλλονται, φτάνοντας στο υψηλότερο σημείο τους καλοκαιρινούς μήνες (3^ο τρίμηνο), όπως δείχνουν τα σχήματα 5 & 6.

Σχήμα 5: Συνολικά λεπτά εξερχόμενων κλήσεων χονδρικής διεθνούς περιαγωγής²⁴

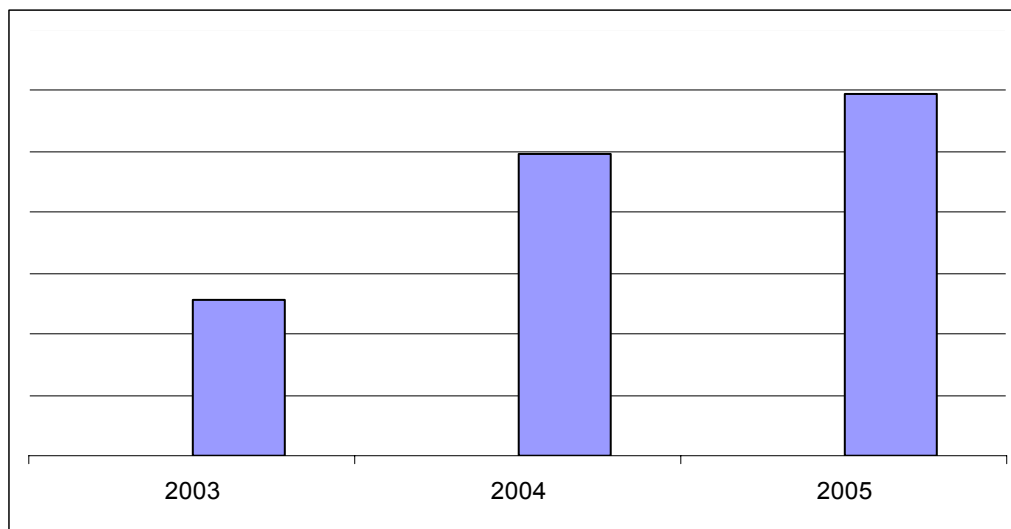

Σχήμα 6: Συνολικά λεπτά εισερχόμενων κλήσεων χονδρικής διεθνούς περιαγωγής²⁵

²⁴ Τριμηνιαία στοιχεία για το 2005 δεν είναι διαθέσιμα

²⁵ Τα στοιχεία για το 2005 δεν είναι διαθέσιμα

Η ζήτηση για την αποστολή SMS από τελικούς χρήστες που χρησιμοποιούν την υπηρεσία διεθνούς περιαγωγής στην Ελλάδα έχει αυξηθεί.

Σχήμα 7: Συνολικός αριθμός εξερχόμενων SMS σε επίπεδο χονδρικής

3.4. Ορισμός Χονδρικής Αγοράς

3.4.1. Σχετική Αγορά Προϊόντων

Η ΕΕΤΤ εξέτασε το πεδίο ορισμού της κατάλληλης αγοράς για την παροχή υπηρεσιών χονδρικής διεθνούς περιαγωγής σε δημόσια δίκτυα κινητής.

Ο ορισμός αγοράς από την ΕΕΤΤ εξετάζει τα εξής θέματα:

- Εάν η χονδρική διεθνής περιαγωγή αποτελεί μια συνολική αγορά (αγορά δέσμης προϊόντων)
- Εάν η χονδρική πρόσβαση και εκκίνηση κλήσεων σε δίκτυα κινητής (π.χ., η εθνική περιαγωγή) ανήκουν στην ίδια σχετική αγορά με τη χονδρική διεθνή περιαγωγή και

- Εάν υπάρχει μια ενιαία πολυδικτυακή αγορά ή πολλαπλές μονοδικτυακές αγορές

3.4.2. Εξέταση της χονδρικής διεθνούς περιαγωγής ως μια συνολική αγορά

Η ΕΕΤΤ εξέτασε πρώτα εάν οι κλήσεις, τα SMS και οι υπηρεσίες δεδομένων μέσω διεθνούς περιαγωγής ανήκουν στην ίδια σχετική αγορά χονδρικής.

Από την πλευρά ενός ξένου ΠΔΚ, η παροχή, των υπηρεσιών διεθνούς περιαγωγής κλήσεων, SMS και υπηρεσιών δεδομένων δεν αποτελούν υποκατάστατα από την πλευρά της ζήτησης σε επίπεδο χονδρικό. Σε επίπεδο λιανικής, οι υπηρεσίες διεθνούς περιαγωγής παρέχονται ως μέρος μιας δέσμης προϊόντων στους τελικούς χρήστες και σε επίπεδο χονδρικό αγοράζονται επίσης ως δέσμη προϊόντων.

Σχετικά με την *υποκαταστασιμότητα από πλευράς χονδρικής προσφοράς*, υπό την προϋπόθεση ότι υπάρχει διαθέσιμη χωρητικότητα σε ένα δίκτυο κινητής, είναι σαφές ότι και οι τρεις ΠΔΚ που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα (VODAFONE, COSMOTE και TIM HELLAS/ Q TELECOM) θα μπορούσαν θεωρητικά να παρέχουν εύκολα υπηρεσίες εντός του συνόλου των χονδρικών υπηρεσιών ως ανταπόκριση σε μια υποθετική αύξηση τιμών για μια συγκεκριμένη υπηρεσία από κάποιον άλλο. Αυτό προκύπτει από το γεγονός ότι η πλειοψηφία, αν όχι όλες, οι επιμέρους υπηρεσίες που ανήκουν στο σύνολο παρέχονται μέσω του ίδιου δικτύου κινητής και χρησιμοποιούν λίγο έως πολύ τα ίδια στοιχεία δικτύου (δηλ., το ίδιο δίκτυο ασύρματης πρόσβασης, παρόμοια στοιχεία του δικτύου κορμού και γενικά το ίδιο επίπεδο λειτουργίας και συντήρησης). Ωστόσο, επειδή οι ΠΔΚ παρέχουν αυτές τις υπηρεσίες χονδρικής ως δέσμη, το φαινόμενο αυτό μειώνει την πιθανότητα δυνητικής υποκαταστασιμότητας από πλευράς προσφοράς για μεμονωμένες υπηρεσίες χονδρικής στην πράξη, και ενισχύει την άποψη ότι παρέχονται ως δέσμη που ανταγωνίζεται συγκρίσιμες χονδρικές δέσμες προϊόντων που προσφέρονται από τους ανταγωνιστές τους.

Η ΕΕΤΤ υιοθετεί την αρχική άποψη ότι είναι πιθανό να υπάρχει μια σχετική αγορά προϊόντων σε επίπεδο χονδρικής τουλάχιστον για την παροχή του κατωτέρω συνόλου υπηρεσιών που παρέχονται επί του παρόντος από τους ΠΔΚ: πρόσβαση στα επισκεπτόμενα δίκτυα, παροχή κλήσεων διεθνούς περιαγωγής και παροχή SMS διεθνούς περιαγωγής.

Η ΕΕΤΤ εξέτασε επίσης εάν η ανωτέρω αγορά δέσμης προϊόντων μπορεί να επεκταθεί περαιτέρω ή να επιμεριστεί, συγκεκριμένα:

(i) εάν οι εισερχόμενες κλήσεις και τα εισερχόμενα SMS θα πρέπει να περιληφθούν στη συνολική αγορά μαζί με τις εξερχόμενες κλήσεις και τα εξερχόμενα SMS

(ii) εάν ο διαχωρισμός θα πρέπει να γίνει στα όρια των χονδρικών υπηρεσιών διεθνούς περιαγωγής για πελάτες με προ-πληρωμή από τη μία και πελάτες με συμβόλαιο από την άλλη, και

(iii) εάν οι εξελιγμένες υπηρεσίες δεδομένων κινητής θα πρέπει να περιλαμβάνονται στο σύνολο της χονδρικής αγοράς και

(iv) οι υπηρεσίες 3G θα πρέπει να περιλαμβάνονται στο σύνολο της χονδρικής αγοράς.

(i) Εξερχόμενες και εισερχόμενες φωνητικές κλήσεις / SMS

Οι εξερχόμενες και εισερχόμενες φωνητικές κλήσεις και τα SMS παρέχονται μέσω της ίδιας δικτυακής υποδομής και, επομένως, μπορούν να θεωρηθούν ως πιθανά υποκατάστατα από πλευράς προσφοράς. Ωστόσο, επειδή οι ΠΔΚ στην πράξη προσφέρουν εξερχόμενες και εισερχόμενες κλήσεις και SMS ως δέσμη, το φαινόμενο αυτό μειώνει την πιθανότητα δυνητικής υποκατάστασης από πλευράς προσφοράς για επιμέρους υπηρεσίες χονδρικής στην πράξη, και ενισχύει την άποψη ότι παρέχονται ως δέσμη.

Επίσης, όπως αναφέρεται ανωτέρω, οι εισερχόμενες κλήσεις διεθνούς περιαγωγής και τα SMS τιμολογούνται μηδενικά από τον πάροχο του επισκεπτόμενου δικτύου σε επίπεδο χονδρικό δηλαδή δεν χρεώνεται IOT στον πάροχο του δικτύου προέλευσης του συνδρομητή. Το κόστος μιας εισερχόμενης κλήσης ή SMS διεθνούς περιαγωγής καλύπτεται βασικά από το τέλος τερματισμού που χρεώνεται στον πάροχο που παραδίδει την κλήση. Επειδή δεν υπάρχει IOT για εισερχόμενες κλήσεις και SMS στην υπηρεσία διεθνούς περιαγωγής στο χονδρικό επίπεδο, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η σχετική αγορά για τη χονδρική διεθνή περιαγωγή που εξετάζεται στην παρούσα θα πρέπει να περιλαμβάνει μόνο εξερχόμενες κλήσεις και εξερχόμενα SMS.

(ii) Προ-πληρωμένα / Συμβόλαια

Ιστορικά, λόγω τεχνικών περιορισμών, οι υπηρεσίες χονδρικής διεθνούς περιαγωγής περιλάμβαναν μόνο φωνητικές κλήσεις και SMS για συνδρομητές με συμβόλαιο. Κάποιες συμφωνίες διεθνούς περιαγωγής τροποποιήθηκαν στη συνέχεια για να περιλάβουν φωνητικές κλήσεις και SMS για συνδρομητές με προ-πληρωμή, αλλά δεν επεκτάθηκαν όλες οι συμφωνίες ώστε να περιλάβουν τις τελευταίες υπηρεσίες. Οι συνθήκες του ανταγωνισμού μπορεί επομένως να μην είναι ίδιες για υπηρεσίες διεθνούς περιαγωγής που παρέχονται σε συνδρομητές με προ-πληρωμή και με συμβόλαιο. Ωστόσο, δεδομένου του σχετικά μικρού όγκου υπηρεσιών διεθνούς περιαγωγής συνδρομητών με προ-πληρωμή σε σχέση με τον όγκο υπηρεσιών διεθνούς περιαγωγής με συμβόλαιο και της δυσκολίας απόκτησης αξιόπιστων στοιχείων για την διεθνή περιαγωγή συνδρομητών με προ-πληρωμή, αιτιολογείται η ανάλυση των υπηρεσιών που παρέχονται με προ-πληρωμή και με συμβόλαιο μαζί. Επομένως, η ΕΕΤΤ εξετάζει τον ορισμό μιας συνολικής χονδρικής αγοράς διεθνούς περιαγωγής που περιλαμβάνει υπηρεσίες φωνής και SMS με προ-πληρωμή και με συμβόλαιο.

(iii) Εξελιγμένες υπηρεσίες δεδομένων

Σε αντίθεση με τις χονδρικές υπηρεσίες SMS, η ΕΕΤΤ πιστεύει ότι οι εξελιγμένες υπηρεσίες δεδομένων που παρέχονται μέσω δικτύων 2G και 3G δεν περιλαμβάνονται στην ίδια αγορά. Η ως άνω άποψη της ΕΕΤΤ οφείλεται στο γεγονός ότι υπάρχουν ελλείψεις πληροφορίες στην αγορά για να αξιολογηθεί εάν οι υπηρεσίες αυτές είναι πιθανό να αποτελέσουν μέρος αυτού του πακέτου υπηρεσιών.

(iv) 3G κινητή τηλεφωνία

Η ΕΕΤΤ εξέτασε, σύμφωνα με την αρχή της τεχνολογικής ουδετερότητας, εάν η παροχή υπηρεσιών 3G ανήκει στο ίδιο πακέτο υπηρεσιών με τις υπηρεσίες 2G. Η αρχική άποψη της ΕΕΤΤ είναι ότι ο ορισμός αγοράς θα πρέπει να είναι τεχνολογικά ουδέτερος – συγκεκριμένα, να βασίζεται στη φύση των προϊόντων και υπηρεσιών που παρέχονται, και όχι στην τεχνολογική πλατφόρμα που χρησιμοποιείται για την παροχή τους. Η ΕΕΤΤ καταλήγει στο συμπέρασμα ότι οι υπηρεσίες διεθνούς περιαγωγής μέσω 3G ανήκουν στην ίδια αγορά με τις σχετικές υπηρεσίες 2G.

3.4.3. Υποκαταστασιμότητα της χονδρικής πρόσβασης/ εκκίνησης κλήσεων σε κινητά δίκτυα με την χονδρική διεθνή περιαγωγή

Η ΕΕΤΤ εξέτασε εάν οι ακόλουθες υπηρεσίες χονδρικής πρόσβασης/ εκκίνησης κλήσεων αποτελούν υποκατάστατα από πλευράς προσφοράς ή ζήτησης της χονδρικής διεθνούς περιαγωγής: (i) εθνική περιαγωγή, (ii) πρόσβαση σε παρόχους υπηρεσιών, και (iii) πρόσβαση σε εικονικούς παρόχους.

Υποκατάσταση Ζήτησης

Μια χονδρική υπηρεσία θα θεωρείται ως υποκατάστατο από πλευράς ζήτησης της χονδρικής διεθνούς περιαγωγής εάν κάποιος ΠΔΚ του εξωτερικού μπορεί να μεταστραφεί στην εν λόγω χονδρική υπηρεσία σε περίπτωση μια μικρής αλλά

σημαντικής μη-παροδικής αύξησης της τιμής της χονδρικής διεθνούς περιαγωγής εντός ενός έτους. Ωστόσο, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι οι υπηρεσίες χονδρικής πρόσβασης και εκκίνησης κλήσεων δεν αποτελούν υποκατάστατα από πλευράς ζήτησης για τους κάτωθι λόγους:

- Η εθνική περιαγωγή συνήθως προκύπτει στα πλαίσια της παροδικής ρυθμιστικής υποχρέωσης που επιβάλλεται σε κάποιον υφιστάμενο ΠΔΚ όπως παρέχει περιαγωγή στους συνδρομητές ενός νεοεισερχόμενου παρόχου - στις περιοχές που βρίσκονται εκτός της περιοχής κάλυψης του νεοεισερχόμενου - εωσότου ο εν λόγω νεοεισερχόμενος πάροχος αναπτύξει το δίκτυό του. Η εθνική περιαγωγή ωστόσο, δεν αφορά τους κινητούς παρόχους του εξωτερικού και συντελείται επί περιστασιακής βάσης. Η ΕΕΤΤ συνεπώς, είναι της άποψης ότι η χονδρική διεθνής περιαγωγή και η εθνική περιαγωγή δεν είναι χονδρικά υποκατάστατα από πλευράς ζήτησης.
- Οι εγχώριες χονδρικές υπηρεσίες κινητής που αφορούν πρόσβαση και την παροχή αερόχρονου (χονδρική πρόσβαση σε αερόχρονο) παρέχονται από αδειοδοτημένους παρόχους κινητής σε παρόχους υπηρεσιών της χώρας τους. Συγκριτικά με τη χονδρική διεθνή περιαγωγή, η χονδρική παροχή αερόχρονου αποτελεί μια λειτουργικά διαφορετική υπηρεσία. Δεν περιλαμβάνει την υπηρεσία που επιτρέπει την αναγνώριση των συνδρομητών του ξένου παρόχου. Εάν ο πάροχος του εξωτερικού προβεί σε συμφωνία χονδρικού αερόχρονου με τον Έλληνα πάροχο κινητής, οι συνδρομητές του ξένου παρόχου θα έπρεπε να αποκτήσουν μια νέα κάρτα SIM και έναν νέο αριθμό κινητής στην Ελλάδα. Ως εκ τούτου, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι ο χονδρικός αερόχρονος δεν αποτελεί υποκατάστατο από πλευράς ζήτησης της χονδρικής διεθνούς περιαγωγής.
- Μια άλλη πιθανότητα θα ήταν ο ξένος πάροχος να γίνει εικονικός πάροχος στην Ελλάδα και να παρέχει υπηρεσίες κινητής στους πελάτες του. Μια τέτοιου είδους εικονική πρόσβαση είναι μια λειτουργικά διαφορετική υπηρεσία η οποία δεν δύναται να θεωρηθεί ως υποκατάστατο από πλευράς ζήτησης της χονδρικής διεθνούς περιαγωγής. Όπως και για την περίπτωση του χονδρικού αερόχρονου,

εάν ο πάροχος του εξωτερικού προέβαινε σε μια συμφωνία εικονικού παρόχου στην Ελλάδα, θα ήταν απαραίτητο όπως ο συνδρομητής του παρόχου του εξωτερικού αποκτήσει μια επιπρόσθετη κάρτα SIM στην Ελλάδα. Θα ήταν επίσης απαραίτητο να επενδύσει ο πάροχος του εξωτερικού σε υποδομή δικτύου στην Ελλάδα. Η ΕΕΤΤ είναι συνεπώς της άποψης ότι η χονδρική διεθνής περιαγωγή και η εικονική πρόσβαση δεν είναι χονδρικά υποκατάστατα από πλευράς ζήτησης.

Υποκατάσταση Προσφοράς

Υποκατάσταση προσφοράς θα υπήρχε εάν ένας πάροχος ο οποίος δεν παρέχει επί του παρόντος χονδρική διεθνή περιαγωγή θα μπορούσε συνεπεία μιας μικρής αλλά σημαντικής μη-παροδικής αύξησης της τιμής της χονδρικής διεθνούς περιαγωγής να μεταστραφεί στην παροχή της εν λόγω υπηρεσίας σε ένα εύλογο χρονικό διάστημα.

Επί του παρόντος δεν υπάρχουν ενεργείς ανεξάρτητοι πάροχοι υπηρεσιών ή εικονικοί πάροχοι στην Ελλάδα. Επιπροσθέτως, ακόμα και εάν υπήρχαν δεν θα εδύναντο να παρέχουν χονδρική διεθνή περιαγωγή. Οι πάροχοι υπηρεσιών θα έπρεπε πρώτα να αποκτήσουν φάσμα κινητής και να γίνουν ΠΔΚ προκειμένου να παρέχουν χονδρική διεθνή περιαγωγή. Οι εικονικοί πάροχοι, θα εδύναντο θεωρητικώς να παρέχουν υπηρεσίες χονδρικής διεθνούς περιαγωγής. Ωστόσο, επί του παρόντος, οι συμφωνίες διεθνούς περιαγωγής λαμβάνουν χώρα μεταξύ αδειοδοτημένων ΠΔΚ. Συνεπώς, όπως και οι πάροχοι υπηρεσιών, οι εικονικοί πάροχοι θα έπρεπε πρώτα να αποκτήσουν άδεια για χρήση φάσματος και να γίνουν ΠΔΚ προκειμένου να παρέχουν υπηρεσίες χονδρικής διεθνούς περιαγωγής. Δεδομένης της περιορισμένης διαθεσιμότητας του φάσματος, η ΕΕΤΤ είναι της άποψης ότι η υποκατάσταση από πλευράς προσφοράς δεν είναι δυνατή.

3.4.4. Εξέταση εάν η υπό εξέταση αγορά αποτελεί μια ενιαία πολυ-δικτυακή αγορά ή πολλαπλές μεμονωμένες αγορές ανά δίκτυο

Μέχρι πρόσφατα, η εφαρμογή ενός SSNIP τεστ σε έναν συγκεκριμένο ΠΔΚ αναφορικά με τη χονδρική διεθνή περιαγωγή, πιθανότατα να υποδείκνυε ότι άλλοι ΠΔΚ στην ίδια χώρα δε συνιστούν χονδρικά υποκατάστατα ζήτησης. Φαινόταν ότι ένας ΠΔΚ μπορούσε μόνιμα να αυξήσει τη χονδρική τιμή του κατά 5-10% άνω του ανταγωνιστικού επιπέδου χωρίς να αντιμετωπίσει μείωση του όγκου που θα καθιστούσε την αύξηση της τιμής μη κερδοφόρα. Οι λόγοι ήταν δύο:

- Πρώτον, η χονδρική υποκατάσταση από πλευράς ζήτησης ήταν ανέφικτη διότι οι εταίροι διεθνούς περιαγωγής του εξωτερικού δε μπορούσαν να κατευθύνουν επαρκώς τους συνδρομητές τους στο φθηνότερο δίκτυο στη χώρα που επισκέπτονται οι συνδρομητές του. Ο τερματισμός της συμφωνίας διεθνούς περιαγωγής ή η παροχή νέων καρτών SIM στους συνδρομητές (για την αναβάθμιση της λίστας των δικτύων επιλογής) θα ήταν πολύ ακριβή λύση.
- Δεύτερον, οι έμμεσοι τιμολογιακοί περιορισμοί από το λιανικό επίπεδο περιαγωγής ήταν λίγοι. Η λιανική υποκατάσταση από πλευράς ζήτησης ήταν ανύπαρκτη διότι η ενημέρωση των καταναλωτών για τα τιμολόγια διεθνούς περιαγωγής και για το πως είναι δυνατό να επιλέξουν από μόνοι τους ένα πιο φθινό δίκτυο ήταν πολύ περιορισμένη.

Σε μια περίπτωση χαμηλής αγοραστικής διαφάνειας στο επίπεδο λιανικής και ελλείψει τεχνικών δρομολόγησης της κίνησης στο επίπεδο χονδρικής, ο όγκος διεθνούς περιαγωγής σε χονδρικό επίπεδο επιμεριζόταν στους ΠΔΚ στη επισκεπτόμενη χώρα με σχεδόν τυχαίο τρόπο. Η κατανομή των κλήσεων σε μια δεδομένη περιοχή εξαρτώταν κυρίως από το πόσο ισχυρό ήταν το σήμα. Σε αυτό το πλαίσιο, κανένας ΠΔΚ δεν είχε κίνητρο να μειώσει τα τέλη χονδρικής του καθόσον κάτι τέτοιο δεν θα επιδρούσε στον όγκο της κίνησης διεθνούς περιαγωγής που εκκινούσε από το δίκτυό του.

Συνεπώς, μια αυστηρή εφαρμογή του τεστ SSNIP πιθανότατα να υποδείκνυε ότι η παροχή υπηρεσιών διεθνούς περιαγωγής από κάθε μεμονωμένο δίκτυο κινητής

συνιστά μια σχετική αγορά. Η ΕΕΤΤ κατανοεί ότι οι μεμονωμένες αγορές ανά δίκτυο είναι και η προσέγγιση που επέλεξε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην έρευνα από πλευράς ανταγωνισμού που διεξήγαγε αναφορικά με τις τιμολογιακές πρακτικές των διαφόρων παρόχων στη Μ. Βρετανία και στη Γερμανία ως προς τη διεθνή περιαγωγή πριν από το 2004.

Ωστόσο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναγνώρισε στην επεξηγηματική έκθεση της ‘Σύστασής’ της ότι ‘υπάρχουν ξεκάθαρα κίνητρα για τους ΠΔΚ προκειμένου να διαπραγματευθούν συμφωνίες διεθνούς περιαγωγής με χαμηλότερο τίμημα εάν κάτι τέτοιο σημαίνει ότι μπορούν να αναπαράγουν μεγαλύτερη κίνηση στα δίκτυά τους ή ότι μπορούν να προσελκύσουν και να διατηρήσουν τους τελικούς χρήστες.’ Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σημείωσε επίσης ότι ‘η ικανότητα των ΠΔΚ να δρομολογούν την κίνηση διεθνούς περιαγωγής αναφέρεται ως περιορισμένη κατά τον παρόντα χρόνο’. Το γεγονός ωστόσο ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προσδιόρισε παρά ταύτα μια πολυ-δικτυακή αγορά για τους σκοπούς της ‘εκ των προτέρων’ ρύθμισης, υποδεικνύει σε γενικές γραμμές, ότι θεωρεί ότι η ικανότητα δρομολόγησης της κίνησης περιαγωγής πιθανότατα να γίνει σημαντικά μεγαλύτερη ώστε να διασφαλίσει έναν επαρκή βαθμό υποκατάστασης χονδρικής ζήτησης. Κάτι τέτοιο δεν αποτελεί απαραίτητα αντίφαση στις υπό-εξέλιξη έρευνες ανταγωνισμού οι οποίες αφορούν την κατάσταση που επικρατούσε στο παρελθόν. Υποδεικνύει ότι οι τεχνολογικές και οικονομικές συνθήκες έχουν αλλάξει ή θα αλλάξουν, επαρκώς ώστε να δικαιολογήσουν τον ορισμό πολύ-δικτυακών αγορών για τους σκοπούς της εκ των προτέρων ρύθμισης στο μέλλον.

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι με την εφαρμογή νέων τεχνολογιών για τη δρομολόγηση της κίνησης περιαγωγής από ξένους παρόχους, τα δίκτυα κινητής στην Ελλάδα έγιναν χονδρικά υποκατάστατα από πλευράς ζήτησης (βλέπε Ενότητα 2.3.4).

Κάτω από αυτές τις συνθήκες, εάν ένας ΠΔΚ αύξανε μόνιμα τη χονδρική τιμή διεθνούς περιαγωγής κατά 5-10% άνω του ανταγωνιστικού επιπέδου οι εταίροι διεθνούς περιαγωγής του εξωτερικού θα μπορούσαν να αναζητήσουν προνομιακές συμφωνίες διεθνούς περιαγωγής με άλλους ΠΔΚ, να επανα-προγραμματίσουν τις κάρτες SIM ‘στον αέρα’ και να δρομολογήσουν τους πελάτες στο εναλλακτικό δίκτυο. Η μείωση των

χονδρικών πωλήσεων που θα επακολουθούσε από μια αύξηση των χονδρικών τιμών διεθνούς περιαγωγής πιθανότατα να ήταν επαρκώς μεγάλη ώστε να καταστήσει την αύξηση της τιμής μη κερδοφόρο. Συνεπώς, η ΕΕΤΤ είναι της άποψης ότι όλοι οι ΠΔΚ στην Ελλάδα πρέπει να συμπεριληφθούν στην ίδια σχετική χονδρική αγορά.

Επιπροσθέτως, οι ξένοι ΠΔΚ έχουν επιρόσθετα μέσα αντίδρασης σε μια αύξηση των χονδρικών τελών διεθνούς περιαγωγής. Πρώτον, οι ξένοι ΠΔΚ δύνανται να παρεμποδίσουν/ μπλοκάρουν την κίνηση προς ένα συγκεκριμένο επισκεπτόμενο δίκτυο. Η εν λόγω παρεμπόδιση ήταν πάντα διαθέσιμη στους ΠΔΚ ως ένα μέσο απόδρομολόγησης της κίνησης από μη προτιμητέα δίκτυα. Ενώ στο παρελθόν υπήρξε κάποια αβεβαιότητα ως προς το επιτρεπτό της ως άνω μεθόδου στα πλαίσια της συμφωνίας STIRA (GSM Standard International Roaming Agreement (STIRA)), φαίνεται ότι το εν λόγω θέμα έχει διευθετηθεί με την τροποποίηση της STIRA το 2003, όπου πλέον αναφέρεται ότι δεν συμπεριλαμβάνεται υποχρέωση αποστολής κίνησης περιαγωγής.

Δεύτερον, οι ξένοι ΠΔΚ θα μπορούσαν να αρνηθούν την επέκταση των συμφωνιών διεθνούς περιαγωγής που έχουν με Έλληνες ΠΔΚ ώστε να συμπεριλάβουν και νέες υπηρεσίες (λχ., διεθνή περιαγωγή για χρήστες με προ-πληρωμή, GPRS και UMTS περιαγωγή) εκτός και εωσότου οι χονδρικές χρεώσεις για τις υφιστάμενες υπηρεσίες φωνής και SMS για συνδρομητές συμβολαίου μειωθούν.

Η δρομολόγηση της κίνησης και τα άλλα αναφερόμενα μέτρα δύνανται να οδηγήσουν σε σημαντικά υψηλότερο βαθμό υποκατάστασης μεταξύ των επισκεπτόμενων δικτύων. Για αυτούς τους λόγους η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι υπάρχει μια πολύ-δικτυακή αγορά για χονδρική διεθνή περιαγωγή και όχι πολλαπλές μεμονωμένες αγορές.

3.4.5. Γεωγραφική Αγορά

Η σχετική γεωγραφική αγορά αποτελείται από την περιοχή εκείνη όπου οι επιχειρήσεις παρέχουν και ζητούν σχετικά προϊόντα ή υπηρεσίες με σχετικούς ή

επαρκώς ομοειδείς ανταγωνιστικούς όρους και η οποία δύναται να διακριθεί από γειτονικές περιοχές δεδομένου ότι οι συνθήκες ανταγωνισμού είναι επαρκώς διαφορετικές στις ως άνω περιοχές.

Η σχετική γεωγραφική αγορά για την παροχή υπηρεσιών χονδρικής διεθνούς περιαγωγής είναι εθνική στο εύρος της και συνίσταται σε ολόκληρη την Ελληνική επικράτεια. Οι άδειες των ΠΔΚ είναι εθνικές, οι υποχρεώσεις τους για κάλυψη είναι για την ελληνική επικράτεια και οι τιμολογιακές πολιτικές τους και επιχειρηματικές στρατηγικές τους για τη χονδρική διεθνή περιαγωγή έχουν εθνικό εύρος.

3.4.6. Αρχικά Συμπεράσματα

Η ΕΕΤΤ διαμόρφωσε την αρχική άποψη ότι δύναται να διακριθεί μια χωριστή σχετική αγορά για τη χονδρική διεθνή περιαγωγή, η οποία

- περιλαμβάνει τις ακόλουθες βασικές χονδρικές υπηρεσίες διεθνούς περιαγωγής: εξερχόμενων φωνητικών κλήσεων και εξερχόμενων γραπτών μηνυμάτων (SMS) (συμβολαίου και προπληρωμένου χρόνου), οι οποίες παρέχονται μέσω δικτύων κινητής 2G και 3G,
- Περιλαμβάνει όλους τους ΠΔΚ (ενιαία πολυ-δικτυακή αγορά) και
- Έχει εθνικό εύρος.

4. Ανάλυση Αγοράς

4.1. Ιστορικό

Έχοντας ορίσει πρώτα τη σχετική αγορά για τη χονδρική διεθνή περιαγωγή σε δημόσια δίκτυα κινητής τηλεφωνίας στην Ελλάδα, η ΕΕΤΤ καλείται να προβεί σε ανάλυση σχετικά με το εάν η αγορά είναι επαρκώς ανταγωνιστική με αναφορά στο εάν κάποια επιχείρηση ή επιχειρήσεις θεωρούνται ότι κατέχουν ΣΙΑ στην αγορά αυτή. Στο σημείο 27 του Προοιμίου της *Οδηγίας Πλαίσιο* αναφέρεται ότι η σχετική αγορά δεν είναι επαρκώς ανταγωνιστική “*όταν υπάρχουν μία ή περισσότερες επιχειρήσεις με σημαντική ισχύ στην αγορά*”. Το Άρθρο 14 της *Οδηγίας Πλαίσιο*, που αντανακλά τη σχετική νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και του Πρωτοδικείου, αναφέρει ότι:

“Μια επιχείρηση θεωρείται ότι κατέχει σημαντική ισχύ στην αγορά εφόσον, είτε ατομικά είτε σε συνεργασία με άλλες επιχειρήσεις, ευρίσκεται σε θέση ισοδύναμη προς δεσπόζουσα θέση, ήτοι σε θέση οικονομικής ισχύος που της επιτρέπει να συμπεριφέρεται, σε σημαντικό βαθμό, ανεξάρτητα από τους ανταγωνιστές, τους πελάτες και, τελικά, τους καταναλωτές”.

Επιπλέον, στις περιπτώσεις εκείνες όπου μια επιχείρηση έχει σημαντική ισχύ σε μια συγκεκριμένη αγορά, δύναται να θεωρηθεί ως έχουσα σημαντική ισχύ σε μια στενά συνδεδεμένη αγορά, εάν οι δεσμοί μεταξύ των δύο αγορών είναι τέτοιοι ώστε να είναι δυνατή η επέκταση της ισχύος της επιχείρησης στην συνδεδεμένη αγορά και άρα η ενίσχυση της δύναμης στην αγορά.

Σύμφωνα με την Οδηγία Πλαίσιο, η ΕΕΤΤ καλείται να αξιολογήσει τη ΣΙΑ σύμφωνα με το Κοινοτικό δίκαιο και να λάβει υπόψη «στο μέγιστο δυνατό βαθμό» τις Κατευθυντήριες Γραμμές για τη ΣΙΑ.

Η Δεσπόζουσα Θέση (ΣΙΑ) μπορεί να λάβει δύο μορφές, συγκεκριμένα:

- ατομική δεσπόζουσα θέση (ΣΙΑ) την οποία κατέχει μία επιχείρηση, ή
- συλλογική δεσπόζουσα θέση (ΣΙΑ) την οποία κατέχουν περισσότερες επιχειρήσεις.

Τα κύρια στοιχεία οποιασδήποτε μορφής δεσπόζουσας θέσης αξιολογούνται κατωτέρω σχετικά με την πιθανή εφαρμογή τους στην COSMOTE, τη VODAFONE και την TIM HELLAS/ Q TELECOM, ανάλογα με την περίπτωση.

4.2. Ατομική Δεσπόζουσα Θέση

4.2.1. Κοινοτικό Δίκαιο

Η έννοια της ΣΙΑ είναι συνώνυμη με τη δεσπόζουσα θέση σύμφωνα με το Άρθρο 82 ΕΚ.²⁶ Η κλασσική νομική μορφή της ατομικής δεσπόζουσας θέσης βρίσκεται στην υπόθεση *United Brands v. Commission*,²⁷ όπου το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο όρισε ότι η δεσπόζουσα θέση:

*"... σχετίζεται με τη θέση οικονομικής ισχύος που κατέχει μια επιχείρηση η οποία της επιτρέπει να εμποδίσει τη διατήρηση του αποτελεσματικού ανταγωνισμού στη σχετική αγορά παρέχοντάς της τη δύναμη να συμπεριφέρεται σε σημαντικό βαθμό ανεξάρτητα από τους ανταγωνιστές, τους πελάτες και, τελικά, τους καταναλωτές."*²⁸

Σύμφωνα με τον ορισμό αυτό, η δυνατότητα να ενεργεί ανεξάρτητα και η δυνατότητα να εμποδίζει τον ανταγωνισμό φαίνεται να συνδέονται.

Εάν διαπιστωθεί ατομική δεσπόζουσα θέση, είναι αλήθεια ότι όσο μεγαλύτερο μερίδιο αγοράς κατέχει μια επιχείρηση, τόσο μεγαλύτερη είναι η πιθανότητα διαπίστωσης ΣΙΑ. Αυτό συμβαίνει διότι, τουλάχιστον όταν είναι πολύ υψηλά, τα μερίδια αγοράς λειτουργούν ως τεκμήρια ισχύος στην αγορά. Έτσι, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, στην υπόθεση *Hoffman-La Roche v. Commission*²⁹ έκρινε ότι:

"... τα πολύ μεγάλα μερίδια αγοράς είναι από μόνα τους, εκτός από εξαιρετικές περιπτώσεις, απόδειξη της ύπαρξης δεσπόζουσας θέσης. Μια επιχείρηση που κατέχει πολύ

²⁶ Βλέπε Κατευθυντήριες Γραμμές, παρ. 70.

²⁷ Υπόθεση 27/76, [1978] ECR 207.

²⁸ Στην παρ. 65. Βλέπε επίσης Κατευθυντήριες Γραμμές στις παρ. 72-74.

²⁹ Υπόθεση 85/76, [1979] ECR 461, παρ. 41.

μεγάλο μερίδιο αγοράς και το διατηρεί για κάποιο χρόνο ... είναι δυνάμει αυτού του μεριδίου σε ισχυρή θέση ...”.

Μια επιχείρηση τεκμαίρεται μαχητά ότι κατέχει ατομικά δεσπόζουσα θέση εάν κατέχει μερίδιο μεγαλύτερο από 50%.³⁰ Ακόμα και ένα μερίδιο αγοράς έως 40% μπορεί, εάν συντρέχουν και άλλοι σχετικοί παράγοντες, να υποστηρίξει τη διαπίστωση ύπαρξης ατομικής δεσπόζουσας θέσης.³¹

Παρά τη σχετική του σημασία, το μερίδιο αγοράς δεν μπορεί να αποτελέσει τη βάση και να εξαιρεθούν άλλοι παράγοντες, ως ένδειξη δεσπόζουσας θέσης. Συνεπώς, η διαπίστωση ατομικής δεσπόζουσας θέσης θα πρέπει να λάβει υπόψη, ιδίως στα πλαίσια της παρούσας εξέτασης, μια σειρά από πρόσθετους παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων των εξής:

- ύπαρξη φραγμών εισόδου και φραγμών επέκτασης (πέρα από περισσότερα στρατηγικά πλεονεκτήματα που δημιουργούν το πλεονέκτημα της «πρώτης κίνησης»)
- οικονομίες κλίμακος και/ή σκοπού
- δυνατότητα άντλησης μεγάλης χρηματοδότησης ("*deep pockets*") και πρόσβαση σε κεφάλαια,
- σημαντικά πλεονεκτήματα σχετικά με τις διαφημιστικές δαπάνες και άλλα ζητήματα που σχετίζονται με την εικόνα του σήματος
- δυνατότητα να επεκτείνουν σημαντικές πτυχές του συνολικού μεγέθους ή της οικονομικής ισχύος στη σχετική αγορά
- ιστορική πρακτική που υποδεικνύει την ύπαρξη ισχύος στην αγορά,
- οικονομική απόδοση σε σχέση με άλλους παρόχους, λαμβάνοντας υπόψη την αποδοτικότητα, και

³⁰ Βλέπε AKZO v. Commission, Case C-62/86, [1991] ECR I-3359; approved in Hilti AG v. Commission, Case T-30/89, [1991] ECR II-1439.

³¹ Βλέπε., United Brands v. Commission; cf. Commission's Xth Report on Competition Policy (1980), παρ. 50. Βλέπε επίσης Κατευθυντήριες Γραμμές, παρ. 75-76.

- το βαθμό κάθετης ενοποίησης ή το μονοπώλιο οδών στην αγορά.³²

4.2.2. Αρχική Άποψη για την Ατομική Δεσπόζουσα Θέση

Για την αξιολόγηση της υπάρχουσας κατάστασης σχετικά με την ατομική δεσπόζουσα θέση, η ΕΕΤΤ σημειώνει τους εξής παράγοντες:

Πρώτον, κανένας ΠΔΚ δεν κατέχει μερίδιο αγοράς άνω του 50% της σχετικής αγοράς με βάση τα έσοδα. Το κριτήριο του 50% καθιερώθηκε στην Υπόθεση *AKZO*³³ ως μαχητό τεκμήριο ατομικής δεσπόζουσας θέσης. Επίσης, φαίνεται ότι κανένας ΠΔΚ δεν έχει μερίδιο αγοράς 40%, το οποίο είναι το μερίδιο αγοράς που συνήθως συνδέεται με το ελάχιστο κριτήριο δεσπόζουσας θέσης που καθιερώθηκε σύμφωνα με την Υπόθεση *United Brands*³⁴ (κάτω από το οποίο θα χρειάζονται εξαιρετικές συνθήκες για να δικαιολογηθεί η ύπαρξη ατομικής δεσπόζουσας θέσης). Το 2005 ο κυρίαρχος πάροχος υπηρεσιών χονδρικής διεθνούς περιαγωγής στην Ελλάδα (πάροχος Α) είχε ένα μερίδιο αγοράς που εκτιμάται στο 39,78% αναφορικά με τα έσοδά του ης από 2G και 3G τηλεφωνικές κλήσεις και SMS.

Δεύτερον, με σχετικούς όρους, κανένας ΠΔΚ δεν έχει σημαντική ανταγωνιστική διαφορά από τον πλησιέστερο ανταγωνιστή του, όσον αφορά στα μερίδια αγοράς. Είναι σύνηθες, π.χ., μια εταιρία με δεσπόζουσα θέση να διαπιστώνεται ότι είναι τουλάχιστον διπλάσια σε μέγεθος από τον πλησιέστερο ανταγωνιστή της, σε σχέση με το μερίδιο αγοράς. Δεδομένου ότι η διαφορά στα μερίδια αγοράς μεταξύ το πρώτου και δεύτερου παίκτη της αγοράς ανέρχεται σε 9,01% δεν φαίνεται ότι ο πρώτος παίκτης της αγοράς μπορεί να συμπεριφέρεται σε σημαντικό βαθμό ανεξάρτητα από το δεύτερο. Επιπλέον, η διαφορά στα μερίδια αγοράς μεταξύ του δεύτερου και τρίτου παίκτη της αγοράς, εκτιμάται περίπου στο 1,77% και είναι σχετικά μικρή. Οι ως άνω σχετικά μικρές διαφορές στα μερίδια αγοράς

³² Για ανάλυση της σχετικότητας των παραγόντων αυτών, βλ. π.χ.: *United Brands v. Commission*, op. cit.; *Continental Can*, OJ [1972] L7/25; *Hoffman-La Roche*, op. cit.; *Michelin v. Commission*, Case 322/81, [1983] ECR 3461; see also *Napier Brown-British Super*, OJ [1988] L284/41. Βλ. επίσης τις Κατευθυντήριες Γραμμές, παράγραφοι 78-79.

³³ Op. cit.

³⁴ Op. cit.

(μικρότερη διαφορά από 10% και στις 2 περιπτώσεις) υποδεικνύουν ότι ο πρώτος παίκτης της αγοράς δεν δύναται να συμπεριφέρεται ανεξάρτητα από τους δύο άλλους ανταγωνιστές του.

Τρίτον, είναι σαφές ότι κανένας ΠΔΚ δεν έχει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα έναντι άλλου ΠΔΚ που θα ήταν τόσο σημαντικό ώστε να του παρέχει δεσπόζουσα θέση. Όλες οι τεχνολογικές και εμπορικές αλλαγές (2.5G, 3G, SMS, διάθεση συσκευών, κλπ.) που έχουν χαρακτηρίσει την αγορά έχουν συμβεί προς όφελος και των τριών ΠΔΚ, και οι τρεις είναι καθιερωμένοι και χαρακτηρίζονται από ισχυρές εμπορικές επωνυμίες. Ωστόσο, η ΕΕΤΤ σημειώνει ότι δεν υπάρχει αμφιβολία ότι μακροπρόθεσμα, η VODAFONE Ελλάδα – που αποτελεί μέρος του VODAFONE Group – δύναται να αναπτύξει ένα ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στην Ελλάδα. Η πολιτική του VODAFONE Group είναι ξεκάθαρα να εσωτερικοποιεί την κίνηση περιαγωγής που προέρχεται από τα μέρη του Group και τους συνδεδεμένους εταίρους. Όσον αφορά τον αριθμό των συνδρομητών, το VODAFONE Group είναι σημαντικά μεγαλύτερο από τον όμιλο COSMOTE ή την TIM HELLAS/Q-TELECOM, η οποία δεν έχει πλέον σύνδεσμο με κάποιον πανευρωπαϊκό πάροχο άλλα φαίνεται ότι εξακολουθεί να παραμένει μέλος του *Freemove alliance*. Για την υπό εξέταση περίοδο, και ενόψει της δομής της αγοράς που περιγράφηκε ανωτέρω, η ΕΕΤΤ θα παρακολουθεί στενά τις μελλοντικές εξελίξεις στην αγορά και το βαθμό στον οποίο η εσωτερικοποίηση της κίνησης περιαγωγής θα αυξήσει τα μερίδια της VODAFONE Ελλάδος και θα της επιτρέψει οικονομίες κλίμακος και σκοπού που δεν έχουν οι COSMOTE και TIM HELLAS/ Q TELECOM.

Τέταρτον, η αγορά για τις υπηρεσίες χονδρικής διεθνούς περιαγωγής, όπως και άλλες αγορές κινητής, χαρακτηρίζεται από φραγμούς εισόδου. Οι εν λόγω φραγμοί προκύπτουν λόγω του περιορισμένου φάσματος και το οποίο στο παρελθόν περιόριζε τον αριθμό αδειών ΠΔΚ στις τέσσερις. Επιπλέον, η πρόσφατη συγκέντρωση μεταξύ της TIM HELLAS και της Q TELECOM υποδεικνύει ότι υπάρχουν επίσης οικονομίες κλίμακος και σκοπού που παρέχουν σημαντικό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στους υπάρχοντες ΠΔΚ έναντι αυτών που εισέρχονται αργότερα στην αγορά. Με τρεις παίκτες να παραμένουν

ωστόσο στην αγορά και δεδομένων των άλλων δυναμικών που περιγράφηκαν ανωτέρω, η ατομική δεσπόζουσα θέση δεν είναι πιθανή στα χρονικά όρια της παρούσας εξέτασης.

Συνεπώς, δεν μπορεί να υποστηριχθεί ότι κάποιος ΠΔΚ είναι σε θέση να λειτουργήσει ανεξάρτητα από τους ανταγωνιστές ή τους πελάτες του στη σχετική αγορά για τη χονδρική διεθνή περιαγωγή ώστε να αιτιολογείται ο ορισμός ενός παρόχου με ΣΙΑ.

Ωστόσο, οι ανωτέρω παράγοντες απαιτούν τη διερεύνηση του εάν κάποιος συνδυασμός παρόχων είναι πιθανό να κατέχει συλλογική ή κοινή δεσπόζουσα θέση στην αγορά, όπως αναλύεται στο υπόλοιπο της παρούσας Ενότητας.

4.3. Συλλογική Δεσπόζουσα Θέση

4.3.1. Αρχική άποψη για την Κοινή ή Συλλογική Δεσπόζουσα Θέση

Το Παράρτημα II της *Οδηγίας Πλαίσιο* παρέχει ένα τεστ κοινής ή συλλογικής δεσπόζουσας θέσης που εστιάζει στο εάν τα διαρθρωτικά χαρακτηριστικά της σχετικής αγοράς ενθαρρύνουν παράλληλη ή εναρμονισμένη αντι-ανταγωνιστική συμπεριφορά.³⁵ Επίσης περιλαμβάνει τους οικονομικούς παράγοντες που έχουν αναπτυχθεί με βάση την πρακτική της Επιτροπής κατά την εφαρμογή του Άρθρου 82 της Συνθήκης ΕΚ και τον έλεγχο συγχωνεύσεων σύμφωνα με τον Κανονισμό 4064/89. Οι παράγοντες αυτοί δεν αναφέρονται περιοριστικά ούτε σωρευτικά και θεωρείται ότι απλώς παρουσιάζουν "*το είδος των αποδείξεων που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να υποστηρίξουν τη διαπίστωση ύπαρξης κοινής δεσπόζουσας θέσης*". Επίσης, αναφέρονται με την επιφύλαξη των

³⁵ Στο Σημείο 26 του Προοιμίου της *Οδηγίας Πλαίσιο* αναφέρεται ότι μια σχετική αγορά της οποίας η δομή μπορεί να οδηγήσει σε συντονισμένα αποτελέσματα είναι μια σχετική αγορά η οποία "*ενθαρρύνει παράλληλη ή αντι-ανταγωνιστική συμπεριφορά στην αγορά*". Cf. επίσης υποσημείωση 106 στις *Κατευθυντήριες Γραμμές*.

αποφάσεων του Δικαστηρίου και του Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, που είναι οι τελικοί κριτές του Κοινοτικού δικαίου.³⁶

Η λίστα των παραγόντων που αναφέρονται στο Παράρτημα II επαναλαμβάνεται και αναλύεται στις *Κατευθυντήριες Γραμμές*. Η λίστα αυτή αντανακλά ένα ευρύ φάσμα παραγόντων που έχουν εκτιμηθεί στην εξελισσόμενη νομολογία αναφορικά με τη συλλογική δεσπόζουσα θέση. Ειδικότερα, το Πρωτοδικείο έχει αναφερθεί εκτενώς στην απόφασή του για την *AirTours*³⁷ στα στοιχεία που είναι αναγκαία για να πληρείται το νομικό κριτήριο για τη συλλογική δεσπόζουσα θέση.

Σύμφωνα με την Κοινοτική νομολογία και, λαμβάνοντας υπόψη στο μέγιστο δυνατό βαθμό, τις Κατευθυντήριες Γραμμές, η εξέταση της ΕΕΤΤ για τη συλλογική δεσπόζουσα θέση εστιάζει στο εάν η διάρθρωση της αγοράς είναι τέτοια που κάθε μέλος του υποθετικού δεσπόζοντος ολιγοπωλίου, αντιλαμβανόμενο τα κοινά οικονομικά συμφέροντα, θα μπορούσε να το θεωρήσει πιθανό, οικονομικά εύλογο και, συνεπώς, προτιμότερο, να υιοθετήσει μια διαρκή κοινή πολιτική στην αγορά που στοχεύει στην πώληση σε τιμές υψηλότερες των ανταγωνιστικών, χωρίς να πρέπει να εισέλθει σε συμφωνία ή να καταφύγει σε κοινή πρακτική και χωρίς οι πραγματικοί ή πιθανοί ανταγωνιστές, και ακόμη περισσότερο οι πελάτες ή οι καταναλωτές, να μπορούν να αντιδράσουν αποτελεσματικά.

Από την άποψη αυτή, η ανάλυση της ΕΕΤΤ σχετικά με το εάν οι τρεις ΠΔΚ, ή τουλάχιστον ένας συνδυασμός δύο ΠΔΚ, κατέχουν συλλογική δεσπόζουσα θέση βασίζεται κυρίως στην εξέταση των στοιχείων που αναφέρονται αμέσως μετά, τα οποία

³⁶ Κλασσικοί παράγοντες που οδηγούν σε τεκμήριο συλλογικής ή κοινής δεσπόζουσας θέσης είναι οι εξής: ώριμη αγορά, στάσιμη ή μέτρια ανάπτυξη από την πλευρά της ζήτησης, χαμηλή ελαστικότητα ζήτησης, ομοιογενές προϊόν, παρόμοιες δομές κόστους, παρόμοια μερίδια αγοράς, έλλειψη τεχνολογικής καινοτομίας, ώριμη τεχνολογία, απουσία πρόσθετης χωρητικότητας, υψηλοί φραγμοί εισόδου, απουσία αντισταθμιστικής αγοραστικής ισχύος, απουσία δυνητικού ανταγωνισμού, διάφορες μορφές ανεπίσημων και άλλων συνδέσμων ανάμεσα στις επιχειρήσεις, μηχανισμοί κυρώσεων, απουσία περιορισμού πεδίου τιμολογιακού ανταγωνισμού

³⁷ Βλ., ιδίως Απόφαση *Airtours*, Case T-342/99, *Airtours plc v. Commission*, ECR [2002] II-2585, οι Κατευθυντήριες Γραμμές.

συγκεντρώνουν τα βασικά κριτήρια της οικονομικής ανάλυσης, της Κοινοτικής νομολογίας και της πρακτικής της Επιτροπής, όπως αντανακλώνται στις *Κατευθυντήριες Γραμμές*:

- **Επίπεδο συγκέντρωσης στην αγορά:** κατά πόσον ένας μικρός αριθμός επιχειρήσεων κατέχει ένα μεγάλο μερίδιο στη σχετική αγορά χωρίς κάποια επιχείρηση να κατέχει ατομική δεσπόζουσα θέση.
- **Κίνητρο και δυνατότητα συντονισμού:** κατά πόσον οι επιχειρήσεις έχουν κίνητρο να ενοποιήσουν την πρακτική τους στην αγορά και ιδιαίτερα με τέτοιο τρόπο ώστε να μεγιστοποιήσουν τα κοινά τους κέρδη περιορίζοντας την παραγωγή με σκοπό να αυξήσουν τις τιμές. Όταν υπάρχει τέτοιο κίνητρο, οι βασικοί όροι της δυνατότητας παρακολούθησης και το κίνητρο μη αποχώρησης από την κοινή πολιτική πρέπει να πληρείται για να μπορεί να διατηρηθεί ο συντονισμός σε βάθος χρόνου:
 - Οι εταιρίες που συντονίζονται πρέπει να έχουν μέσα **παρακολούθησης**, επαρκώς γρήγορα και ακριβή, για το εάν οι όροι του συντονισμού τηρούνται από τα άλλα μέλη του υποθετικού δεσπόζοντος ολιγοπωλίου, και
 - Πρέπει να υπάρχει κάποιο **κίνητρο** για να μην αποχωρεί από την κοινή πολιτική στην αγορά, και η έννοια της κύρωσης για συμπεριφορές που αποκλίνουν από την κοινή πολιτική αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα του κινήτρου αυτού.

Πραγματικοί και/ ή δυνατοί περιορισμοί της αγοράς: κατά πόσον, σε κάθε περίπτωση, οι προβλεπόμενες ενέργειες τρίτων, όπως οι πραγματικοί ή πιθανοί ανταγωνιστές, όπως και οι πελάτες, δεν θα μπορούν να θέσουν σε κίνδυνο τα αναμενόμενα αποτελέσματα αυτού του συντονισμού που φαίνεται να υπάρχει

Η αξιολόγηση της ύπαρξης κοινής ή συλλογικής δεσπόζουσας θέσης θα πρέπει να λάβει υπόψη τη συνολική επίδραση των ανωτέρω παραγόντων, και όχι να περιορίζεται στην ανάλυση μόνο μίας ένδειξης δεσπόζουσας θέσης. Ο βαθμός συγκέντρωσης της αγοράς αναλύεται στην Ενότητα 3.3.1.1, το κίνητρο για ευθυγράμμιση της συμπεριφοράς (ουσιαστικά επί τη βάσει της συμμετρίας της αγοράς) στην Ενότητα 3.3.1.2, ο βαθμός

διαφάνειας της αγοράς στην Ενότητα 3.3.1.3, η ύπαρξη ενός αποτρεπτικού μηχανισμού στην Ενότητα 3.3.1.4, και οι περιορισμοί της αγοράς από υφιστάμενο και δυνητικό ανταγωνισμό και αντισταθμιστική αγοραστική δύναμη στις Ενότητες 3.3.1.5 και 3.3.1.6

4.3.1.1. Συγκέντρωση της Αγοράς

Μετά την απόκτηση από την TIM HELLAS της Q TELECOM, υπάρχουν πλέον τρεις καθετοποιημένοι ΠΔΚ στην Ελλάδα, συγκεκριμένα η COSMOTE, η οικονομική οντότητα TIM HELLAS/ Q TELECOM και η VODAFONE.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2005, τα μερίδια αγοράς αυτών των τριών ΠΔΚ, στην πλειοψηφία των λιανικών αγορών κινητής τηλεφωνίας, καταδεικνύει ότι η συγκέντρωση ισχύος στην αγορά κατανέμεται σχετικά ισότιμα ανάμεσα στους τρεις ΠΔΚ, παρά το γεγονός ότι αυτή η διαφορά είναι πιο εμφανής στην περίπτωση της χονδρικής διεθνούς περιαγωγής μεταξύ των παρόντων Δικτύων Κινητής.

Η ΕΕΤΤ εκτιμά ότι τα μερίδια αγοράς (αναφορικά με τα χονδρικά έσοδα από πραγματοποίηση εξερχόμενων φωνητικών κλήσεων και αποστολή γραπτών μηνυμάτων μέσω διεθνούς περιαγωγής) για το 2005 ανέρχονται περίπου στο 39,78% (πάροχος Α), 30,77% (πάροχος Β) και 29,14% (πάροχος Γ).

4.3.1.2. Κίνητρα/ Δυνατότητα Συντονισμού Ανταγωνιστικών Ενεργειών

Το εάν οι επιχειρήσεις που λειτουργούν στην Ελληνική αγορά κινητής έχουν τα αναγκαία οικονομικά κίνητρα να συντονίζουν σιωπηρά τη συμπεριφορά τους στην αγορά εξαρτάται από την αλληλεπίδραση διαφόρων παραγόντων, μεταξύ των οποίων οι εξής:

- η σχετική **ωριμότητα** της αγοράς και οι τεχνολογικές εξελίξεις,
- ο βαθμός **συμμετρίας** ανάμεσα στους παίκτες της αγοράς

Ωριμότητα Αγοράς και Τεχνολογική Καινοτομία

Η χονδρική αγορά διεθνούς περιαγωγής για κλήσεις και γραπτά μηνύματα θεωρείται ως μια σχετικά ώριμη αγορά με σχετικά ομοιογενή προϊόντα και σχετικά μικρά ποσοστά αύξησης. Ωστόσο, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι στη διεθνή περιαγωγή υπάρχει περιθώριο για περαιτέρω μειώσεις τόσο στο χονδρικό όσο και στο λιανικό επίπεδο καθώς και πεδίο για καινοτόμες τιμολογιακές επιλογές. Αν και ο αριθμός των χρηστών διεθνούς περιαγωγής εκτιμάται ότι είναι απίθανο να αυξηθεί σημαντικά, οι μειώσεις τιμών και οι τιμολογιακές καινοτομίες θα εδύναντο να επιφέρουν αύξηση του όγκου διεθνούς περιαγωγής. Ως εκ τούτου, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι οι αγορές διεθνούς περιαγωγής είναι λιγότερο ώριμες από τις εθνικές αγορές κινητής. Η προοπτική διασφάλισης μεγαλύτερου μεριδίου από την αύξηση της αγοράς θα μειώσει το κίνητρο των ΠΔΚ να ακολουθήσουν κοινή πρακτική.

Υπάρχει επιπροσθέτως, όπως και για τις εγχώριες αγορές, πεδίο για την ανάπτυξη νέων υπηρεσιών δεδομένων μέσω των τεχνολογιών GPRS και 3G. Η εισαγωγή νέων προϊόντων κινητής τηλεφωνίας, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών 3G υπηρεσιών, φαίνεται να αυξάνει τις ευκαιρίες για επενδύσεις που δύνανται να αναληφθούν από ΠΔΚ (μέσω της αναβάθμισης του προφίλ του χρήστη από τους υφιστάμενους συνδρομητές 2G) ακόμα και εάν είναι απίθανο να αυξηθεί ο αριθμός των συνδρομητών περαιτέρω. Η ανάπτυξη νέων τεχνολογιών αντανακλάται ουσιαστικά στις στρατηγικές και των τριών ΠΔΚ.

Συμμετρία της Αγοράς

Η συμμετρία της αγοράς ανάμεσα στους τρεις ΠΔΚ μπορεί να πάρει πολλές μορφές, συμπεριλαμβανομένων των εξής: μικρή διαφορά ανάμεσα σε μερίδια αγοράς, τεχνολογική καινοτομία, και άλλους παράγοντες όπως το προφίλ των πελατών, πρόσβαση σε συμμαχίες για την διεθνή περιαγωγή κ.α.

Σε γενικές γραμμές, είναι πιθανό, η μικρή διαφορά και η σταθερότητα ανάμεσα στους ανταγωνιστές σε μια σειρά από αυτούς τους τομείς να δημιουργεί για αυτούς κίνητρο να εναρμονίζουν την επιχειρηματική συμπεριφορά τους, αντί να ανταγωνίζονται. Η ΕΕΤΤ εξέτασε τα ως άνω κριτήρια στα πλαίσια της θεώρησης της αγοράς χονδρικής

πρόσβασης και εκκίνησης κλήσεων (Αγορά υπ'αρ. 15 της 'Σύστασης'). Στα πλαίσια της ως άνω αγοράς, η ΕΕΤΤ κατέληξε ότι «ενώ υπάρχει ένας αριθμός εμπορικών χαρακτηριστικών τα οποία είναι κοινά τόσο για τον πάροχο Α και Β από τη μία πλευρά, όσο και για την COSMOTE, VODAFONE και TIM HELLAS/ Q TELECOM, από την άλλη, τα οποία δύνανται να φαίνονται συμμετρικά (λχ, η κοινή διαθεσιμότητα των τεχνολογικών καινοτομιών, η μεγαλύτερη σύγκλιση σε μερίδια αγοράς), δεν δύναται να καταλήξει με επαρκή ασφάλεια στο συμπέρασμα ότι τα εμπορικά συμφέροντα αυτών των εταιρειών είναι πιθανόν να ευθυγραμμισθούν κατά τέτοιο τρόπο ώστε η μελλοντική δομή στη λιανική αγορά κινητής πιθανόν να παράγει αντι ανταγωνιστικά αποτελέσματα.»

Με εξαίρεση τις λειτουργικές ομοιότητες που υπάρχουν μεταξύ των ΠΔΚ σε σχέση με την τεχνολογική καινοτομία, η κατάσταση είναι πιο ανομοιογενής στην περίπτωση της διεθνούς περιαγωγής παρά στις σχετικές αγορές λιανικής κινητής τηλεφωνίας. Για παράδειγμα:

- Η VODAFONE Ελλάδος είναι μέρος του VODAFONE Group, του μεγαλύτερου πανευρωπαϊκού παρόχου. Εκτιμάται ότι προτεραιότητα του VODAFONE Group είναι να εσωτερικοποιεί την κίνηση περιαγωγής που προέρχεται από εταιρείες του VODAFONE Group και συνδεδεμένες επιχειρήσεις/ δίκτυα. Η κίνηση που προερχόταν στο παρελθόν από τις εν λόγω εταιρείες στα δίκτυα της COSMOTE ή της TIM HELLAS/ Q TELECOM, επί του παρόντος εκτιμάται ότι δρομολογείται άμεσα στο δίκτυο της VODAFONE Ελλάδος. Χρησιμοποιούνται εκπτώσεις για να εξασφαλισθεί μια αγοραστική συμμόρφωση η οποία δεν θα εδύνατο να επιτευχθεί δια της απλής αμοιβαιότητας.
- Η COSMOTE, ενώ ελέγχει μια σειρά θυγατρικών σε γειτονικές χώρες, δεν δύναται να επωφελείται στον ίδιο βαθμό από την εσωτερικοποίηση της κίνησης και προσφέρει εκπτώσεις σε επιλεγμένους ξένους παρόχους προκειμένου να κερδίσει την κίνηση περιαγωγής τους στην Ελλάδα.
- Η TIM HELLAS, μετά την πώλησή της από την TIM ITALIA, φαίνεται να

είναι ακόμη μέρος της *Freemove alliance* και δύναται να επωφελείται από τις ιδιαίτερες πολιτικές εσωτερικοποίησης που λαμβάνουν χώρα εντός της εν λόγω στρατηγικής συμφωνίας.

- Υπάρχει διαφορά στα μερίδια μεταξύ του Παρόχου Α και των Παρόχων Β και Γ, η οποία ανέρχεται σε περίπου 10%.

Ενώ είναι πιο εύκολο για τα πανευρωπαϊκά groups να εσωτερικοποιούν την κίνηση διεθνούς περιαγωγής, δύναται συχνά να επιχειρείται το ίδιο αποτέλεσμα και δια της οδού των στρατηγικών συμφωνιών όπου οι ανεξάρτητοι ΠΔΚ θα πρέπει να ψάξουν για τέτοιου είδους συμφωνίες με άλλους ανεξάρτητους ΠΔΚ προκειμένου να επωφεληθούν από δρομολόγηση κίνησης στα δίκτυά τους. Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι οι αγορές διεθνούς περιαγωγής περνάνε από ένα μεταβατικό στάδιο όπου το χονδρικό στάδιο ενσωματώνεται (εντός ομάδων) ή αποτελεί αντικείμενο μακροχρόνιων συμβολαίων (στα πλαίσια στρατηγικών συμφωνιών ή για τις περιπτώσεις των συμβολαίων μεταξύ ανεξάρτητων παρόχων). Δεδομένης της ασυμμετρίας μεταξύ των πανευρωπαϊκών groups, των στρατηγικών συμφωνιών και των ανεξάρτητων ΠΔΚ, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι κατά τη διάρκεια της παρούσας εξέτασης υπάρχουν περιορισμένα κίνητρα στην Ελληνική αγορά για τη χονδρική διεθνή περιαγωγή που θα οδηγούσαν τους ΠΔΚ είτε σε μια προσπάθεια παράτασης είτε επίτευξης συντονισμένης πρακτικής μεταξύ τους.

Η ΕΕΤΤ θα εξετάσει προσεκτικά τις μελλοντικές εξελίξεις στην αγορά. Από τη στιγμή που η κίνηση που προέρχεται από μια ομάδα ή στρατηγική συμφωνία είναι κυρίως εσωτερικοποιημένη, είναι απίθανο ότι αυτή η κίνηση θα επαναδρομολογηθεί σε μέλη εκτός του group ή της στρατηγικής συμφωνίας εκτός από εξαιρετικές περιπτώσεις. Η ενσωμάτωση/ καθετοποίηση των χονδρικών και λιανικών αγορών είναι πιθανόν να μειώσει την ικανότητα ενός παρόχου να μεταστραφεί σε άλλους παρόχους υπηρεσιών χονδρικής περιαγωγής.

- Κάτι τέτοιο ισχύει κυρίως όταν οι εταίροι στην διεθνή περιαγωγή ανήκουν στο ίδιο group. Σε αυτή την περίπτωση, είναι λιγότερο πιθανό μια θυγατρική να επιλέξει έναν πάροχο δικτύου κινητής εκτός του group. Κάτι τέτοιο όχι μόνο θα αντιτίθετο στη λογική του group και του διακριτικού τίτλου, αλλά η εν λόγω θυγατρική θα έχανε

επίσης τα ποσοτικά πλεονεκτήματα (αμοιβαία χονδρικά έσοδα) και τα ποιοτικά πλεονεκτήματα της συμμετοχής στο group (δυνατότητα να παρέχουν στους τελικούς χρήστες, όταν αυτοί ταξιδεύουν στο εξωτερικό, τις ίδιες υπηρεσίες με αυτές που έχουν στη χώρα τους).

- Σε μικρότερο βαθμό, το ίδιο ισχύει για τις στρατηγικές συμφωνίες εάν οι πάροχοι είναι συμβατικά υποχρεωμένοι να δρομολογούν ένα ποσοστό της δικής τους κίνησης διεθνούς περιαγωγής στα δίκτυα των εταίρων τους. Αυτό μειώνει την πιθανότητα μεταστροφής σε άλλους παρόχους.
- Αντίθετα, ένας ξένος πάροχος που δεν είναι μέρος μιας ομάδας ή στρατηγικής συμφωνίας, έχει μεγαλύτερη ελευθερία επιλογής των χονδρικών παρόχων υπηρεσιών περιαγωγής σε οποιαδήποτε χώρα. Ωστόσο, δεν θα ήταν προς το συμφέρον του να αγοράσει τις εν λόγω υπηρεσίες από μέλη μιας μεγαλύτερης ομάδας ή στρατηγικής συμφωνίας, καθότι θα ήταν ιδιαίτερα απίθανο να επωφεληθεί από αμοιβαιότητα, δεδομένου ότι ο οποιοσδήποτε καθετοποιημένος πάροχος δεν θα έστελνε τον μεγαλύτερο όγκο της κίνησής του, σε ανταπόδοση, καθόσον είναι δεσμευμένος στα μέλη της ομάδας του ή της στρατηγικής συμφωνίας. Εξαιτίας αυτού του γεγονότος, ένας ανεξάρτητος πάροχος θα κατέληγε να συνδιαλέγεται με κάποιον ανεξάρτητο πάροχο σε μια ξένη χώρα ο οποίος ενδεχομένως να συμφωνούσε για την αμοιβαία δρομολόγηση κίνησης στον εταίρο του για την περιαγωγή. Κάτι τέτοιο θα δημιουργούσε μια *de facto* ενσωμάτωση των ανεξάρτητων παρόχων.

Συμπεράσματα

Οι υφιστάμενες αγοραστικές συμπεριφορές χαρακτηρίζονται από πολιτικές εσωτερικοποίησης εντός ομάδων ή στρατηγικών συμφωνιών και από αναζητήσεις για μακροπρόθεσμες αμοιβαίες εκπρωτικές συμφωνίες μεταξύ ανεξάρτητων επιχειρήσεων. Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι υπάρχουν ισχυρά κίνητρα για την (σχεδόν) καθετοποίηση των χονδρικών και λιανικών επιπέδων και ότι τέτοιες πολιτικές καθετοποίησης δεν δύνανται να θεωρούνται *a priori* ως αντι-ανταγωνιστικές ενέργειες. Ωστόσο, η ΕΕΤΤ θα

εξακολουθήσει να παρακολουθεί τις εξελίξεις στην Ελληνική αγορά για τη διεθνή χονδρική περιαγωγή προκειμένου να διασφαλίσει ότι θα επιβληθούν κατάλληλες ρυθμιστικές υποχρεώσεις σε περίπτωση που υπάρξει δεσπόζουσα θέση.

4.3.1.3. Διαφάνεια της αγοράς

Είναι δεδομένη πρακτική ότι η ικανότητα μιας επιχείρησης να επηρεάσει την εμπορική συμπεριφορά μιας άλλης εξαρτάται μερικώς και από την έκταση στην οποία δύναται να παρακολουθεί τη συμπεριφορά της εν λόγω επιχείρησης/ επιχειρήσεων³⁸. Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η σε γενικές γραμμές, η διαφάνεια αναφορικά με τις τιμές μειώνεται συνεπεία των εκπαιδευτικών συμφωνιών μεταξύ των ΠΔΚ, ακόμα και εάν οι ΠΔΚ δύνανται να κερδοσκοπούν σχετικά με το ύψος των εκπτώσεων και την ταυτότητα των επιχειρήσεων που δύνανται να επωφελούνται από τις εκπτώσεις.

Όπως επεξηγήθηκε ανωτέρω, το “*Infocentre*” της Ένωσης GSM δημοσιεύει τα IOTs κάθε παρόχου και δύναται να το συμβουλευτεί οποιοσδήποτε ξένος πάροχος. Αυτό σημαίνει ότι επί της αρχής, ένας πάροχος σε μια συγκεκριμένη χώρα δεν μπορεί να γνωρίζει τα IOTs που εφαρμόζονται από τους ανταγωνιστές του στην ίδια χώρα. Ωστόσο, στην πρακτική, είναι προφανές ότι ο κάθε πάροχος δύναται να έχει έμμεση γνώση αυτών των τιμολογίων κατόπιν συμβουλευσεως των θυγατρικών του ή συνδεδεμένων με αυτόν επιχειρήσεων που είναι παρούσες σε άλλες χώρες και οι οποίες θα έχουν πρόσβαση στα ως άνω στοιχεία.

Οι εκπτώσεις σε IOTs ωστόσο, είναι λιγότερο διαφανείς. Είναι σημαντικό να υπογραμμισθεί ότι η ταυτότητα του δέκτη και το ποσό των εκπτώσεων είναι εμπιστευτικά και δεν δημοσιεύονται. Θεωρητικώς, αυτό προλαμβάνει τον όποιο άμεσο προσδιορισμό της απόκλισης από την συλλογική ισορροπία στην αγορά. Ωστόσο, μέσω στρατηγικών

³⁸ Αυτή η απαίτηση δεν θεωρείται τόσο σημαντική από το Court of First Instance στην πρόσφατη απόφαση *Impala v. Commission*, Απόφαση T-464/04 της 13 Ιουλίου 2006, όπου προτάθηκε ότι η υποχρέωση διαφάνειας δεν είναι απαραίτητο να αποδειχτεί αν υπάρχουν σοβαρές ενδείξεις παραλληλισμού των τιμών (παράγραφοι 531-533). Έφεση έχει γίνει για την εν λόγω Απόφαση στο the European Court of Justice.

συμφωνιών και των πολιτικών που υιοθετούν οι ομάδες (οι οποίες είναι δημόσιες) οι πάροχοι είναι τουλάχιστον ενήμεροι της ταυτότητας των παρόχων στους οποίους δίνονται εκπτώσεις.

4.3.1.4. Η ανάγκη ύπαρξης ενός ‘Αποτρεπτικού Μηχανισμού’

Σύμφωνα με την νομολογία των Ευρωπαϊκών Δικαστηρίων προκειμένου να θεωρηθεί ότι μια κατάσταση συλλογικής δεσπόζουσας θέσης μπορεί να διατηρηθεί, πρέπει να υπάρχει κάποιος μηχανισμός που να εμποδίζει τα μέλη της ως άνω ολιγοπωλιακής κατάστασης να μην αποκλίνουν από την κοινή συμπεριφορά τους στην αγορά. Αυτή η προϋπόθεση αντικατοπτρίζει και το επιχείρημα της οικονομικής θεωρίας ότι δηλαδή είναι δύσκολο να υπάρξουν αποκλίσεις από την εναρμονισμένη πρακτική εάν υπάρχει κάποιος μηχανισμός που θα ‘τιμωρεί’ τις αποκλίνουσες επιχειρήσεις έγκαιρα και αποτελεσματικά. Ένας τέτοιου είδους μηχανισμός δύναται να υπάρχει υπό τη μορφή της απειλής της επιστροφής στις ‘συνήθεις συνθήκες ανταγωνισμού’ σε περίπτωση που δεν ακολουθηθεί η εναρμονισμένη συμπεριφορά.

Δεδομένης της εσωτερικοποίησης και ενσωμάτωσης της λειτουργίας της χονδρικής διεθνούς περιαγωγής, ο ανταγωνισμός μεταξύ των ΠΔΚ στην Ελλάδα στο επίπεδο χονδρικής ενδέχεται να περιορίζεται στο να ‘κερδίσει’ κάποιος την κίνηση διεθνούς περιαγωγής των συνεχώς μειούμενων ανεξάρτητων ξένων ΠΔΚ, οι οποίοι δεν είναι μέρος των ομάδων ή στρατηγικών συμφωνιών. Ο ως άνω ‘αποτρεπτικός μηχανισμός’ συνεπώς θα σήμαινε κυρίως ‘μια επαναφορά στις συνήθεις συνθήκες του ανταγωνισμού αναφορικά με τις ως άνω εταιρείες (δηλ. οι ΠΔΚ θα ανταγωνίζονταν ενεργά ξανά για την κίνηση διεθνούς περιαγωγής των ξένων ΠΔΚ οι οποίοι δεν είναι μέρος των ομάδων ή στρατηγικών συμφωνιών).

4.3.1.5. Υφιστάμενος και Δυνητικός Ανταγωνισμός

Η ύπαρξη μικρών ‘περιθωριακών’ ανταγωνιστών ή ενός πιθανού νεοεισερχόμενου θεωρείται γενικώς ότι περιορίζει τον συντονισμό ειδικά όταν οι ως άνω επιχειρήσεις

θεωρούνται ως ‘νεοεισερχόμενες – ριψοκίνδυνες’ επιχειρήσεις ("maverick" firms). Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι επί του παρόντος δεν υπάρχει κανένα στοιχείο που να υποδεικνύει ότι στο άμεσο μέλλον νέοι πάροχοι ενδέχεται να κάνουν την είσοδο τους στην αγορά. Είναι δύσκολο να φανταστεί κανείς ότι θα υπάρξει νέα είσοδος στην αγορά ελλείψει περαιτέρω διαθέσιμου φάσματος.

4.3.1.6. Αντισταθμιστική αγοραστική ισχύς

Αντισταθμιστική αγοραστική δύναμη υπάρχει όταν οι αγοραστές έχουν την ικανότητα μέσα σε εύλογο διάστημα να μεταπηδήσουν σε αξιόπιστες εναλλακτικές (π.χ. να μην αγοράσουν ή να αγοράσουν από ανταγωνιστή) σε περίπτωση που ο προμηθευτής αποφασίσει να αυξήσει τις τιμές ή να υποβαθμίσει τις συνθήκες παροχής. Οι τεχνικές καθορισμού του προορισμού της κίνησης ουσιαστικά επιτρέπουν την ύπαρξη αντισταθμιστικής αγοραστικής δύναμης - την οποία θα ήταν δύσκολο να φανταστεί κανείς στα πλαίσια μη καθορισμού του προορισμού της κίνησης και ελλείψει των ως άνω τεχνικών για τον καθορισμό της. Πολλοί ξένοι ΠΔΚ που αγοράζουν χονδρικές υπηρεσίες περιαγωγής στην Ελλάδα φαίνεται να επαφίενται στον καθορισμό του προορισμού της κίνησης.

Υπάρχει ωστόσο ένα δομικό στοιχείο το οποίο δύναται να μειώσει την έκταση της αντισταθμιστικής αγοραστικής ισχύος απέναντι στον μεγαλύτερο ΠΔΚ. Εάν ένας αγοραστής χονδρικής διεθνούς περιαγωγής μεταστραφεί σε κάποιο μικρότερο ΠΔΚ, ενδεχομένως να πετύχει υψηλότερη έκπτωση επί του ΙΟΤ. Από την άλλη πλευρά ενδέχεται να χάσει τουλάχιστον κάποια από την αμοιβαία κίνηση περιαγωγής που προέρχεται από τη χώρα του (υποθέτοντας ότι μέρος τουλάχιστον της εξερχόμενης κίνησης περιαγωγής δεν κατευθύνεται σε άλλο μέρος της ίδια ομάδας ή της ίδιας στρατηγικής συμφωνίας). Ωστόσο, δεδομένου ότι τα μερίδια αγοράς των ΠΔΚ στην Ελλάδα όσον αφορά τους

εγγώριους συνδρομητές είναι σχετικά ισομερώς κατανεμημένα³⁹ το επιχείρημα φαίνεται να έχει λιγότερη σημασία στην Ελληνική αγορά για τη χονδρική διεθνή περιαγωγή.

4.3.1.7. Αρχικά Συμπεράσματα αναφορικά με τη Συλλογική Δεσπόζουσα Θέση

Η αρχική άποψη της ΕΕΤΤ είναι ότι οι εταιρείες VODAFONE, COSMOTE, και TIM HELLAS/ Q TELECOM δεν έχουν από κοινού ή συλλογικά δεσπόζουσα θέση στη σχετική αγορά για τη χονδρική διεθνή περιαγωγή. Ο λόγος για τον οποίο η ΕΕΤΤ κατέληξε σε αυτό το συμπέρασμα βασίζεται στις παραδοχές ότι:

- Ενώ η συγκέντρωση στην αγορά είναι υψηλή δεδομένου ότι μόνο τρεις ανεξάρτητες εταιρείες δραστηριοποιούνται στην αγορά, τα μερίδια αγοράς δεν διαφοροποιούνται σημαντικά.
- Το κίνητρο ευθυγράμμισης των ανταγωνιστικών συμπεριφορών μεταξύ των τριών παικτών της αγοράς είναι περιορισμένο, δεδομένου ότι υπάρχει πεδίο για περαιτέρω ανάπτυξη στην αγορά και σε νέες υπηρεσίες και δεδομένου ότι υπάρχει μεγάλος βαθμός ασυμμετρίας μεταξύ των Ελληνικών ΠΔΚ αναφορικά με τις στρατηγικές εσωτερικοποίησης που ακολουθούν.
- Η διαφάνεια αναφορικά με εκπρωτικές συμφωνίες είναι περιορισμένη και ενώ η ταυτότητα των επωφελούμενων από τις εκπτώσεις δύναται να είναι προφανής σε ορισμένες περιπτώσεις, το μέγεθος των εκπτώσεων δεν γίνεται γνωστό.
- Ενώ δύναται να υπάρχει κάποιος ‘αποτρεπτικός’ μηχανισμός, ενδεχομένως να περιορίζεται στον ανταγωνισμό για την κίνηση περιαγωγής του μειούμενου αριθμού των ξένων παρόχων που δεν αποτελούν μέρη ομάδων ή στρατηγικών συμφωνιών ή που δεν είναι συνδεδεμένοι με κάποιες ομάδες ή στρατηγικές συμφωνίες.

³⁹ Βλέπε επίσης και τη σχετική Δημόσια Διαβούλευση για την χονδρική πρόσβαση και εκκίνηση κλήσεων στα δίκτυα κινητής τηλεφωνίας.

- Ακόμα και εάν δεν υπάρχει δυναμικός ανταγωνισμός, δεδομένου του περιορισμένου αριθμού του διαθέσιμου φάσματος, οι τεχνικές κατεύθυνσης της κίνησης ανοίγουν το δρόμο για τη δημιουργία αυξημένης αντισταθμιστικής αγοραστικής δύναμης.

4.3.2. Συμπεράσματα Αναφορικά με την Ανάλυση Αγοράς

Η αρχική άποψη της ΕΕΤΤ είναι ότι στα πλαίσια της παρούσας εξέτασης δεν προέκυψαν συμπερασματικά στοιχεία επί τη βάσει των οποίων θα εδύνατο να ορισθεί η οποιαδήποτε εταιρεία κινητής στην Ελλάδα (ατομικά ή συλλογικά) ως έχουσα ΣΙΑ στη σχετική αγορά. Ως εκ τούτου, δεν είναι αναγκαίο να επιβάλλει η ΕΕΤΤ κάποιες ρυθμιστικές υποχρεώσεις σε οποιαδήποτε εταιρεία κινητής αναφορικά με την χονδρική αγορά διεθνούς περιαγωγής σε δημόσια δίκτυα κινητής τηλεφωνίας. Ωστόσο, η ΕΕΤΤ θα εξακολουθήσει να παρακολουθεί την σχετική αγορά προκειμένου να εξετάσει εάν οι συνθήκες της αγοράς επιβάλλουν αναθεώρηση της συμπερασμάτων αναφορικά με τις συνθήκες ανταγωνισμού στην εν λόγω αγορά. Τέλος η ΕΕΤΤ σημειώνει ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σκοπεύει να εξετάσει τις υψηλές χρεώσεις της διεθνούς περιαγωγής μέσω της υιοθέτησης ενός Ευρωπαϊκού Κανονισμού.

5. Ερωτήσεις Διαβούλευσης Αναφορικά με τον Ορισμό και την Ανάλυση της Αγοράς

Ορισμός Αγοράς

E1 Συμφωνείτε με το εύρος της εξέτασης της ΕΕΤΤ αναφορικά με την σχετική αγορά χονδρικής παροχής διεθνούς περιαγωγής σε δημόσια δίκτυα κινητών επικοινωνιών;

E2. Συμφωνείτε ότι η χονδρική παροχή διεθνούς περιαγωγής, η πρόσβαση σε παρόχους υπηρεσιών και η πρόσβαση MVNO δεν εμπίπτουν στην ίδια σχετική αγορά;

E3. Συμφωνείτε ότι η χονδρική παροχή διεθνούς περιαγωγής είναι μια αγορά πολυδικτυακή;

E4. Συμφωνείτε ότι το εύρος της σχετικής γεωγραφικής αγοράς είναι η Ελληνική Επικράτεια;

Ανάλυση Αγοράς

E5. Συμφωνείτε με την ανάλυση της ΕΕΤΤ σχετικά με τις συνθήκες ανταγωνισμού στη χονδρική αγορά διεθνούς περιαγωγής όσον αφορά την ατομική και συλλογική δεσπόζουσα θέση;

E6. Παρακαλούμε όπως παρέχετε τα όποια επιπλέον σχόλια θεωρείτε ότι σχετίζονται με την παρούσα διαβούλευση.

Παρακαλούμε όπως παρέχετε αιτιολογημένες απαντήσεις στις ανωτέρω ερωτήσεις.